

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 16. listopada 2023.
(OR. en)

14248/23

Međuinstitucijski predmet:
2023/0373(COD)

ENV 1129
MI 862
IND 535
CONSOM 367
COMPET 996
MARE 22
PECHE 439
RECH 452
SAN 593
ENT 215
ECOFIN 1053
CODEC 1895

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	16. listopada 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 645 final
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o sprečavanju gubitaka plastičnih peleta radi smanjenja onečišćenja mikroplastikom

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 645 final.

Priloženo: COM(2023) 645 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.10.2023.
COM(2023) 645 final

2023/0373 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o sprečavanju gubitaka plastičnih peleta radi smanjenja onečišćenja mikroplastikom

{SEC(2023) 346 final} - {SWD(2023) 330 final} - {SWD(2023) 332 final} -
{SWD(2023) 333 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

U strategiji EU-a za plastiku u kružnom gospodarstvu iz 2018.¹ prepoznati su rizici mikroplastike i zagovaraju se inovativna rješenja usmjerena na razne izvore. Skupina glavnih znanstvenih savjetnika Europske komisije prepoznala je 2019. potencijalne rizike mikroplastike i potaknula na poduzimanje mjera predostrožnosti². Komisija je 2020. kao daljnju mjeru u okviru europskog zelenog plana³ donijela akcijski plan za kružno gospodarstvo 2.0⁴, u kojem se obvezala na rješavanje problema prisutnosti mikroplastike u okolišu:

- ograničavanjem namjernog dodavanja mikroplastike proizvodima,
- sprečavanjem nenamjernog ispuštanja mikroplastike razvojem, među ostalim, standardizacijskih, certifikacijskih i regulatornih mjera te usklađivanjem metoda za mjerenje ispuštanja mikroplastike.

U svojem akcijskom planu „Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla”⁵ iz 2021. Komisija je predložila da EU do 2030. smanji (namjerno i nenamjerno) ispuštanje mikroplastike u okoliš za 30 %.

Europska komisija donijela je 25. rujna Uredbu kojom se ograničava namjerno dodavanje mikroplastike proizvodima⁶. Ovaj prijedlog o sprečavanju gubitaka plastičnih peleta u okolišu i priložena procjena učinka rezultat su angažmana Komisije u rješavanju problema nenamjernog ispuštanja mikroplastike.

1.1. Razlozi i ciljevi prijedloga

Gubici plastičnih peleta u okolišu treći su najveći izvor svih nenamjernih ispuštanja mikroplastike. Među ostalim su glavnim izvorima boje, gume, tekstil, geotekstil i u manjoj mjeri kapsule s deterdžentom. Za sprečavanje ispuštanja mikroplastike iz tih izvora mogle bi biti potrebne značajne zamjene ili promjene značajki proizvoda. S druge strane, gubici plastičnih peleta nastaju zbog nedovoljne informiranosti i neodgovarajućeg rukovanja i stoga se mogu smanjiti brзом provedbom mjera za sprečavanje takvog onečišćenja, koje se može izbjeći. Zbog toga bi mjere politike prvenstveno trebale biti usmjerene na plastične pelete.

¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Europska strategija za plastiku u kružnom gospodarstvu, COM(2018) 028 final.

² [Znanstveno mišljenje o okolišnim i zdravstvenim rizicima onečišćenja mikroplastikom \(*Scientific opinion on the environmental and health risks of microplastic pollution*\)](#), travanj 2019.

³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Europski zeleni plan, [COM\(2019\) 640](#).

⁴ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo – Za čišću i konkurentniju Europu, COM(2020) 98 final.

⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Put prema zdravom planetu za sve – Akcijski plan EU-a: Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla, COM(2021) 400 final.

⁶ Uredba KOMISIJE (EU) o izmjeni Priloga XVII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) u pogledu mikročestica sintetičkih polimera – C(2023) 6419 final.

Plastični peleti, koji se nazivaju i plastične kuglice, plastična zrnca, pretproizvodni peleti i smolasti peleti, industrijska su sirovina koja se koristi za proizvodnju sve plastike. **Postojeće prakse rukovanja peletima dovode do gubitaka u svim dijelovima lanca opskrbe, posebice u proizvodnji (iz primarnih sirovina ili recikliranih materijala), preradi, prijevozu i drugim logističkim aktivnostima te u aktivnostima gospodarenja otpadom.** Kad dospiju u okoliš, gotovo ih je nemoguće uhvatiti. Njihova je pokretljivost otežavajući čimbenik. Kao i sva druga mikroplastika, plastični peleti koji su istekli iz industrijskih postrojenja ili za vrijeme prijevoza lako se prenose zrakom te kopnenim površinskim vodama i morskim strujama, a mogu se naći i u tlu (uključujući poljoprivredna zemljišta).

Utvrđene su četiri vrste nepovoljnih učinaka gubitaka peleta: učinci na okoliš, učinci na klimu, potencijalni učinci na zdravlje ljudi i učinci na gospodarstvo. Neki od tih učinaka posebno su povezani s peletima, a neki su općenito povezani s mikroplastikom. Poznato je da mnoge morske i obalne vrste (npr. morske kornjače, morske ptice i školjkaši) jedu pelete. Nakon što se progutaju, plastični peleti mogu prouzrokovati tjelesne ozljede ili smrt. Ako se ne mogu probaviti, mogu dovesti do pothranjenosti ili gladovanja. Dodatno je problematično i što plastični peleti, kao i svi drugi oblici mikroplastike, mogu djelovati kao prijenosnici adsorbiranih otrovnih tvari i patogenih mikroorganizama. Plastika i mikroplastika pogoršavaju klimatske promjene jer su dodatan izvor emisija stakleničkih plinova i pritisaka na ekosustave i bioraznolikost. Naime, staklenički plinovi emitiraju se tijekom cijelog životnog ciklusa plastike, od proizvodnje do procesa razgradnje, a plastika u oceanima može utjecati i na sposobnost oceana da apsorbiraju i sekvstriraju ugljikov dioksid. Ljudi su izloženi mikroplastici udisanjem zraka i konzumacijom hrane. Mikroplastika, uključujući plastične pelete, može imati negativne gospodarske učinke na lokalne aktivnosti kao što su gospodarski ribolov i poljoprivreda (npr. smanjeni ulov zbog učinaka na morska staništa, ekosustave i divlje životinjske i biljne vrste) te na turizam i rekreaciju (npr. smanjena privlačnost ili zatvaranje plaža i ugroženih područja kao što su nacionalni parkovi, rijeke i jezera).

Svake se godine na globalnoj razini i na razini EU-a proizvedu i rukuje se velikim količinama peleta (oko 57 milijuna tona u EU-u 2021.). Procjene pokazuju da je **2019. u okolišu u EU-u izgubljeno između 52 140 i 184 290 tona peleta. To bi bilo 2100 – 7300 kamiona punih peleta godišnje.**

Podaci prikupljeni za potporu popratnoj procjeni učinka i početnoj procjeni učinka, kao i javnom savjetovanju i dodatnom savjetovanju za MSP-ove, pokazuju da se dionici slažu da javna tijela na svim razinama trebaju poduzimati mjere za smanjenje onečišćenja mikroplastikom. Dionici upućuju i na dobrovoljan rad industrije u tom području kao jednu od mjera, posebice na program Operation Clean Sweep® (OCS).

Ovim se prijedlogom nastoji postići **smanjenje gubitaka peleta u okolišu** za 54 % – 74 % u odnosu na početnu vrijednost, što odgovara smanjenju ukupne količine nenamjerno ispuštene mikroplastike za 6 %. U skladu s općim ciljem Komisije da se ispuštanje mikroplastike u okoliš smanji za 30 %, pridonijet će se **očuvanju ekosustava i bioraznolikosti, smanjenju potencijalnih učinaka na zdravlje i povećanju lokalne gospodarske aktivnosti.** Prijedlogom se mogu i poboljšati informacije o razmjerima gubitaka peleta u cjelokupnom lancu opskrbe peletima. Blažim zahtjevima za MSP-ove zajamčit će se odgovarajuće ublažavanje potencijalnih učinaka na njihovo poslovanje.

1.2. Dosljednost u odnosu na postojeće politike EU-a

Prijedlogom o sprečavanju gubitaka peleta u okolišu podupiru se ciljevi europskog zelenog plana te se doprinosi suzbijanju trostruke krize prouzročene klimatskim promjenama, onečišćenjem i gubitkom bioraznolikosti. Njime se usto jačaju sveobuhvatne strategije kao što su strategija za plastiku, akcijski plan za kružno gospodarstvo i akcijski plan za postizanje nulte stope onečišćenja. Onečišćenje mikroplastikom potječe iz:

1. napuštenih, odbačenih ili nepropisno zbrinutih većih plastičnih proizvoda i njihove razgradnje u manje plastične komade u okolišu;
2. mikroplastike namjernog dodane određenim proizvodima, primjerice kozmetici, koji u konačnici završe u okolišu; i
3. nenamjerno ispuštane mikroplastike, uglavnom zbog abrazije za vrijeme upotrebe ili neodgovarajućeg rukovanja.

Kad je riječ o **makroplastici**, Unija je već poduzela niz regulatornih mjera za sprečavanje onečišćenja koje nastaje zbog većih plastičnih proizvoda koji završe u okolišu, uključujući Direktivu o plastici za jednokratnu upotrebu (SUPD)⁷, Okvirnu direktivu o otpadu (WFD)⁸, Direktivu o ambalaži i ambalažnom otpadu (PPWD)⁹ i Okvirnu direktivu o morskoj strategiji (MSFD)¹⁰. Tim mjerama smanjuje se stvaranje plastičnog otpada, poboljšava njegovo prikupljanje i recikliranje te se potiče upotreba recikliranih materijala u novim proizvodima, što rezultira smanjenjem količine plastičnog otpada u okolišu.

Kad je riječ **nenamjerno ispuštenoj mikroplastici**, Komisija je osim plastičnih peleta ispitala nekoliko drugih glavnih izvora nenamjernog ispuštanja, kao što su boje, gume, sintetički tekstil, geotekstil i u manjoj mjeri kapsule s deterdžentom. Mjere za sprečavanje ispuštanja mikroplastike iz guma već su uključene u Prijedlog uredbe o normi EURO 7. U pripremljenoj analizi drugih izvora utvrđeno je da postoje nesigurnosti i nedostaju neki podaci, stoga je zaključeno da bi drugi instrumenti politike mogli biti primjereniji za rješavanje problema tih izvora. Potrebne su dodatne analize i više informacija kako bi se odredilo najprimjerenije djelovanje. Za te se izvore mogu izraditi zasebne procjene učinka, ako je to primjereno i potrebno, kako bi se poduprli mogući prijedlozi za sprečavanje emisija mikroplastike iz njih.

Kad je riječ o **industrijskim emisijama**, Direktiva o industrijskim emisijama¹¹ zakonodavni je akt kojim se reguliraju emisije iz velikih industrijskih postrojenja i upravlja tim emisijama. Gubici plastičnih peleta nisu posebno razmotreni u postojećim zaključcima o najboljim raspoloživim tehnikama. Pravila utvrđena u ovoj Uredbi trebala bi se primjenjivati tako da se ne dovodi u pitanje primjena Direktive o industrijskim emisijama.

⁷ Direktiva (EU) 2019/904 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o smanjenju utjecaja određenih plastičnih proizvoda na okoliš, SL L 155, 12.6.2019., str. 1.

⁸ Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenog 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva, SL L 312, 22.11.2008., str. 3.

⁹ Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 94/62/EZ od 20. prosinca 1994. o ambalaži i ambalažnom otpadu, SL L 365, 31.12.1994., str. 10.

¹⁰ Direktiva 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša, SL L 164, 25.6.2008., str. 19.

¹¹ Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja), SL L 334, 17.12.2010., str. 17.

Prijedlogom o sprečavanju gubitaka peleta u okolišu dopunjuju se odredbe o peletima utvrđene u okviru **ograničenja za namjerno dodanu mikroplastiku na temelju Uredbe REACH**. To se ograničenje odnosi na plastične pelete kao izvor ispuštanja koje se može izbjeći i njime se uvode dvije obveze za gospodarske subjekte: 1. obveza informiranja o upotrebi i zbrinjavanju peleta, npr. označivanjem, i 2. obveza godišnjeg izvješćivanja o procjenama ispuštenih količina. Zahvaljujući tim obvezama dobiva se više informacija o upotrebi i gubicima peleta, ali te obveze nisu detaljnije određene i nije utvrđena metodologija za procjenu gubitaka. Sveobuhvatne obveze i standardizirana metodologija iz ovog novog prijedloga doprinjet će sprečavanju gubitaka peleta na izvoru i poboljšanju prikupljenih informacija o procijenjenim ispuštanjima.

Prijedlog je u skladu s neobvezujućom Preporukom Konvencije o zaštiti morskog okoliša sjeveroistočnog Atlantika (**OSPAR**) o plastičnim peletima, u kojoj se promiču standardi prevencije i programi certificiranja za cijeli lanac opskrbe plastikom¹². Međunarodna pomorska organizacija (**IMO**) razmatra pomorski prijevoz plastičnih peleta u teretnim kontejnerima te ocjenjuje dobrovoljne i obvezne mjere kojima bi se operatere koji rukuju peletima podvrgnulo strožim zahtjevima.

Prijedlogom se nastoji otvoriti put odredbama o mikroplastici u kontekstu pregovora o **globalnom sporazumu o suzbijanju onečišćenja plastikom** koji su u tijeku. EU i njegove države članice „naglašavaju da bi budući instrument trebao uključivati mjere za smanjenje nenamjernog ispuštanja mikroplastike. Među njima bi mogle biti, na primjer, mjere za maksimalno smanjenje rizika od istjecanja plastičnih peleta za vrijeme proizvodnje, rukovanja i prijevoza.”¹³.

Prijedlogom se doprinosi provedbi **UN-ova Programa održivog razvoja do 2030.**, koji se temelji na 17 ciljeva održivog razvoja, a posebno 12. cilju o održivoj potrošnji i proizvodnji, 14. cilju o očuvanju i održivom korištenju oceana, mora i morskih resursa radi održivog razvoja i 15. cilju o životu na kopnu, kao i 3. cilju o dobrom zdravlju, 9. cilju o industriji, inovacijama i infrastrukturi i 13. cilju o klimi.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

2.1. Pravna osnova

Ova se inicijativa temelji na članku 192. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) jer će se njome povećati razina zaštite okoliša u cijelom EU-u. Iako će omogućiti i daljnje usklađivanje zahtjeva za rukovanje peletima, čime će se spriječiti rascjepkanost tržišta zbog različitih nacionalnih pristupa u državama članicama, glavna je dimenzija zaštite okoliša.

2.2. Supsidijarnost

Zajednički skup zahtjeva za rukovanje s peletima unutar Unije ključan je za postizanje visoke razine zaštite okoliša. Peleti se, kao i svi drugi oblici mikroplastike, lako prenose s jedne lokacije na drugu i mogu se pronaći u svim vrstama okoliša, uključujući najudaljenija mjesta. Gubici peleta obično su isprva koncentrirani na jednoj lokaciji (područja petrokemijske industrije ili industrije polimera, logističke platforme kao što su luke itd.), ali peleti su vrlo

¹² Preporuka 2021/06 o smanjenju gubitka plastičnih peleta u morskome okolišu, 2021.

¹³ Podnesak EU-a UNEP-u u kontekstu druge sjednice Međuvladina pregovaračkog odbora za međunarodni pravno obvezujući instrumentu o onečišćenju plastikom (INC-2).

pokretljivi i mogu se raspršiti kopnenim površinskim vodama i oceanskim strujama te zrakom. Prekogranična priroda problema najvažniji je razlog djelovanja na razini EU-a. Kad bi države članice djelovale pojedinačno, mjere bi bile manje troškovno učinkovite, a razina zaštite okoliša ostala bi neoptimalna. Postoji i rizik od uvođenja različitih, neusklađenih propisa.

2.3. Proporcionalnost

Zahtjevi u prijedlogu ne premašuju ono što je potrebno kako bi se gospodarskim subjektima omogućilo upravljanje postrojenjima u kojima se rukuje plastičnim peletima u količinama većima od pet tona godišnje i kako bi se prijevoznicima iz EU-a i iz trećih zemalja omogućilo sigurno i odgovorno rukovanje takvim peletima. Zahtjevi se temelje na postojećim najboljim praksama rukovanja, posebno na industrijskom programu Operation Clean Sweep® (OCS) i neobvezujućoj Preporuci koju su donijele stranke Konvencije o zaštiti morskog okoliša sjeveroistočnog Atlantika (OSPAR). Proporcionalnost zahtjeva prema potrebi se postiže uvođenjem blažih zahtjeva za MSP-ove na temelju opsežnog savjetovanja s dionicima. Nacionalna nadležna tijela zadužena za provjeru sukladnosti industrije imat će potporu certifikatora, koji će biti zaduženi za certificiranje. Taj će sustav omogućiti visoku razinu pravne sigurnosti i olakšati provedbene aktivnosti.

2.4. Odabir instrumenta

Prijedlog je samostalni pravni instrument kojim se ne bi mijenjalo postojeće zakonodavstvo. Njime se utvrđuju zahtjevi koji se moraju primjenjivati u cjelokupnom lancu opskrbe peletima te pravila o sustavu za postizanje sukladnosti koji se temelji na certificiranju koje provodi treća strana, vlastitoj izjavi i provjeri sukladnosti koju provode nacionalna javna tijela. Budući da se prijedlogom želi promijeniti način postupanja gospodarskih subjekata radi postizanja visoke razine zaštite okoliša, Uredba se smatra najprimjerenijim pravnim instrumentom.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

Ex post evaluacija nije provedena jer na razini EU-a ne postoji regulatorni okvir za problem onečišćenja plastičnim peletima u cjelokupnom lancu opskrbe peletima.

3.1. Savjetovanja s dionicima

Komisija se savjetovala s dionicima u okviru:

1. javnog savjetovanja o prvotno utvrđenim izvorima s najvećim poznatim nenamjernim ispuštanjima mikroplastike, tj. plastičnim peletima, sintetičkom tekstilu, gumama, bojama, geotekstilu i kapsulama s deterdžentom za rublje i perilice posuđa, koje je trajalo od 22. veljače do 17. svibnja 2022. U okviru tog savjetovanja primljeno je 410 odgovora. Svi su se dionici složili da je **onečišćenje mikroplastikom u Uniji opasno, da negativno utječe na okoliš i zdravlje ljudi i da je potrebno poduzeti mjere na svim razinama vlasti**. Dionici su se složili da je **glavni čimbenik gubitaka peleta neodgovarajuće rukovanje**;

2. drugog savjetovanja, usmjerenog na MSP-ove koji rade s peletima, koje se provodilo u siječnju i veljači 2023. U okviru tog drugog savjetovanja primljeno je 330 odgovora. **Većina ispitanika podržala je prijedlog da zahtjevi postanu obvezni kad bi bili blaži za manja poduzeća**. Za nekoliko je zahtjeva procijenjeno da bi previše opterećivali mikropoduzeća (manje od deset zaposlenih) i mala poduzeća (10 – 49 zaposlenih) te poduzeća s kapacitetom manjim od 1000 tona godišnje (prosječna godišnja tonaža u malim poduzećima). MSP-ovi

nisu podržali obvezu vanjske revizije. Utvrđeno je da je među najboljim praksama rukovanja najskuplja mjera obvezna upotreba posebne opreme i ambalaže (tj. hermetički zatvorene, otporne na probijanje i ekološki zatvorene). Naposljetku, **ispitanici su odabrali financijsku potporu i standardiziranu metodologiju za mjerenje gubitaka peleta kao najbolje načine da im se pruži potpora;**

3. radionica i bilateralnih kontakata održanih od rujna 2021. do svibnja 2023., u okviru kojih su nevladine organizacije koje djeluju u području okoliša dale veliku podršku **obveznim zahtjevima za rukovanje peletima na razini EU-a, kao i sveobuhvatnom i transparentnom programu certificiranja**. Krovno udruženje europskih proizvođača plastike PlasticsEurope složilo se da su **obveze vanjske revizije i certificiranja na temelju OCS-a koje su primjenjive na sve dionike** najučinkovitiji pristup rješavanju problema gubitaka peleta. Proizvođači su smatrali da bi zbog postojeće inicijative industrije svi dionici mogli vrlo brzo provesti zakonodavni prijedlog o obvezi certificiranja sustava za sprečavanje gubitka peleta po uzoru na OCS i da bi taj prijedlog ojačao tu inicijativu. Krovno udruženje europskih subjekata koji se bave recikliranjem PRE podržalo je donošenje **pravno obvezujućeg instrumenta na razini EU-a** kako bi se omogućili jednaki uvjeti za sve dionike na jedinstvenom tržištu. Krovno udruženje europskih prerađivača EuPC istaknulo je da su **ograničeni resursi** prepreka provedbi najboljih praksi rukovanja.

3.2. Procjena učinka

3.2.1. Definicija problema i najpoželjnija opcija politike

Prijedlog se temelji na procjeni učinka priloženoj prijedlogu o sprečavanju gubitaka peleta u okolišu. Komisijin Odbor za nadzor regulative najprije je 18. studenog 2022. iznio negativno mišljenje sa sveobuhvatnim primjedbama. Nakon znatne revizije prvotnog nacрта Odbor za nadzor regulative dao je 12. lipnja 2023. pozitivno mišljenje sa zadržkama¹⁴. U Prilogu I. procjeni učinka objašnjeno je kako su primjedbe Odbora za nadzor regulative uzete u obzir.

U procjeni učinka utvrđen je sljedeći problem: **postojeće prakse rukovanja peletima dovode do gubitaka peleta u svim dijelovima lanca opskrbe, što ima negativne učinke na okoliš, a potencijalno i na zdravlje ljudi**. Utvrđeni su sljedeći uzroci:

- **tržišni nedostaci** – cijene ne odražavaju negativne vanjske učinke te su informacije za sudionike na tržištu manjkave. Jedan je od razloga neoptimalnih rezultata na tržištu i **nedovoljno uzimanje u obzir manjih poduzeća i nedostatak posebne potpore za njih** jer je takvim poduzećima provedba preventivnih mjera skupa,
- **regulatorni nedostaci** – postojeći relevantni regulatorni okviri (kojima se uređuju kemikalije, morsko smeće, voda, industrijske emisije, otpad, ambalaža i aktivnosti prijevoza) nisu posebno usmjereni na gubitke peleta ni na sigurno i odgovorno rukovanje u cijelom lancu opskrbe peletima.

U procjeni učinka ocijenjene su četiri opcije politike za otklanjanje tih problema i uzroka:

- opcija 1: obvezna standardizirana metodologija za mjerenje gubitaka peleta,

¹⁴ SEC.

- opcija 2: obvezni zahtjevi za sprečavanje i smanjenje gubitaka peleta u novom aktu EU-a, uključujući tri podopcije s blažim zahtjevima za MSP-ove:
 - 2.a: mikropoduzeća,
 - 2.b: mikropoduzeća i mala poduzeća,
 - 2.c: mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća,
- opcija 3: poboljšano pakiranje za logističke aktivnosti koje uključuju pelete,
- opcija 4: utvrđivanje cilja EU-a za smanjenje gubitaka peleta.

Na temelju analize troškova i koristi te kvalitativne procjene proporcionalnosti, usklađenosti, djelotvornosti i učinkovitosti razmatranih opcija kao najpoželjnija opcija politike predložena je kombinacija dviju opcija politike:

- **opcije 1, kojom bi se uvela obvezna standardizirana metodologija za mjerenje gubitaka peleta** i koja je usmjerena na rješavanje potproblema „manjkavih informacija” i poboljšanje informacija o razmjerima gubitaka peleta u cijelom lancu opskrbe peletima. Tom bi se opcijom ujedno olakšala provedba zahtjeva za izvješćivanje o gubicima peleta u okviru ograničenja na temelju Uredbe REACH,
- **podopcije 2.b, kojom bi se u novi akt EU-a uključili obvezni zahtjevi uz blaže zahtjeve za mikropoduzeća i mala poduzeća** i koja je usmjerena na uklanjanje uzroka problema, tj. situacije u kojoj cijene ne održavaju vanjske učinke te postoji manjak informacija i regulatorni nedostaci. Ta je podopcija usmjerena na prevenciju i stoga će na ekonomski proporcionalan način doprinijeti smanjenju gubitaka peleta na razinu koja je u skladu s Komisijinim općim ciljem da se ispuštanje mikroplastike do 2030. smanji za 30 %, a omogućit će i odgovarajuće ublažavanje učinaka na MSP-ove u lancu opskrbe peletima.

Opcija 3 podrazumijevala bi prilično visoke troškove ulaganja za predmetni sektor i bila bi manje troškovno učinkovita od opcije 2. Za provedbu opcije 4 prvo bi trebalo uspostaviti učinkovit sustav praćenja, što bi potrajalo. Provedba te opcije bila bi zahtjevnija, a troškovi bi bili neznatno veći nego u opciji 2 i podopcijama 2.a, 2.b i 2.c. Podopcija 2.b omogućila bi relativno veliko smanjenje gubitaka peleta, a troškovi bi bili niži nego u opciji 2.a zahvaljujući blažim zahtjevima za mikropoduzeća i mala poduzeća. Kad se uspoređuju opcija 2 te podopcije 2.a, 2.b i 2.c, opcija 2.b bila bi troškovno najučinkovitija.

3.2.2. *Učinci najpoželjnije opcije politike*

Učinci navedeni u nastavku odnose se na najpoželjniju opciju politike u cjelini i stoga obuhvaćaju i odredbe u okviru opcije 1 i odredbe u okviru podopcije 2.b.

- Očekivani učinci razvoja obvezne standardizirane metodologije mjerenja

U okviru najpoželjnije opcije politike razvila bi se standardizirana metodologija za mjerenje gubitaka peleta, koja bi se, nakon što se razvije, morala koristiti kao dopuna **zahtjevu za izvješćivanje o procjenama ispuštenih količina uvedenom u okviru ograničenja na temelju Uredbe REACH**. U okviru tog ograničenja nije predviđena metodologija za mjerenje gubitaka peleta.

S obzirom na to da bi se njome uvela standardizirana metodologija, **najpoželjnija opcija politike uključuje jednokratne troškove za razvoj i ispitivanje metodologije**. Europskom odboru za normizaciju (CEN) obično su potrebne tri do četiri godine da dovrši postupak

razvoja metodologije. Taj bi trošak mogla snositi industrija ili bi Komisija mogla pružiti potporu izradom posebne studije. CEN će pri razvoju metodologije uzeti u obzir rad industrije u tom području.

Procijenjeno je da bi ukupan trošak razvoja i ispitivanja metodologije iznosio između 1 258 000 EUR i 3 174 000 EUR. Budući da će se metodologija temeljiti na radu industrije, procjenjuje se da je donja granica procjene troškova vjerojatnija. Troškovi industrije za izvješćivanje u skladu s tom metodologijom već su uzeti u obzir u okviru ograničenja na temelju Uredbe REACH. To se odnosi i na troškove ECHA-e za obradu prikupljenih informacija.

S obzirom na to da će se gospodarskim subjektima pružiti jedna standardizirana metodologija umjesto više njih koje bi se inače koristile, **cilj je najpoželjnije opcije politike smanjenje troškova**: 1. neće svaki gospodarski subjekt morati razviti svoju metodologiju, 2. pojednostavnit će se podnošenje izvješća ECHA-i i 3. izvješćivanje će biti kvalitetnije jer će primjena jedinstvene metodologije omogućiti usporedivost podataka i, naposljetku, bolje razumijevanje razmjera gubitaka peleta.

Procjenjuje se da bi tako ostvareno smanjenje troškova bilo veće od troškova razvoja. Taj je pristup u potpunosti u skladu s obvezom iz Komunikacije „Bolja regulativa: zajedničkim snagama za bolje zakonodavstvo”¹⁵. Iako opcija 1 neće dovesti do izravnog smanjenja gubitaka peleta, **standardizirana metodologija za mjerenje gubitaka omogućit će poboljšanje informacija, izvješćivanja i praćenja gubitaka peleta, što će gospodarskim subjektima i javnim tijelima omogućiti da bolje rješavaju problem gubitaka peleta.**

- Očekivani učinci uvođenja obveznih zahtjeva za sprečavanje gubitaka peleta i povezani sustav za postizanje sukladnosti

Najpoželjnijom opcijom politike uvode se **obvezni zahtjevi za sprečavanje gubitaka peleta u okolišu za cjelokupni lanac opskrbe peletima, čime se maksimalno povećavaju izgledi za smanjenje takvih gubitaka.**

U skladu s načelom „onečišćivač plaća” sektor snosi troškove mjera potrebnih za postizanje sukladnosti sa zahtjevima i dokazivanje sukladnosti na temelju certificiranja koje provodi treća strana ili vlastite izjave. Javna tijela u državama članicama odgovorna su za vođenje javnog registra za evidenciju o sukladnosti te za izricanje korektivnih mjera i, prema potrebi, sankcija u slučaju nesukladnosti.

Uvođenje obveznih zahtjeva koji se temelje na radu industrije u području prevencije, sprečavanja širenja i uklanjanja gubitka peleta te uvođenje obveze dokazivanja sukladnosti dovest će do **izravnih troškova za postizanje sukladnosti u predmetnom sektoru. Očekuje se da će blaži zahtjevi za manja poduzeća (mikropoduzeća i mala poduzeća) ublažiti učinke na takva poduzeća.** Očekuje se da će neto trošak provedbe podopcije 2.b ukupno iznositi između 376 milijuna i 491 milijun EUR godišnje.

Administrativni troškovi i troškovi provedbe za nacionalna nadležna tijela odnose se na uspostavu i održavanje javnog registra, provjeru sukladnosti, mehanizme za rješavanje pritužbi i pristup pravosuđu te izvješćivanje Komisije o provedbi ove Uredbe svake tri godine. Očekuje se da će troškovi država članica u prvoj godini iznositi ukupno 313 000 EUR, a nakon toga 125 000 EUR godišnje za cijeli EU. Ti će se troškovi razlikovati među državama

¹⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Bolja regulativa: zajedničkim snagama za bolje zakonodavstvo.

članicama jer bi za veće države članice bili viši, a za manje niži.

Budući da ta opcija može dovesti do povećanja cijene plastičnih sirovina, **moguće je povećanje cijene plastičnih proizvoda koje bi utjecalo na širu javnost**. Međutim, moguće povećanje troškova vjerojatno bi bilo ograničeno jer su troškovi provedbe najboljih praksi rukovanja niski u usporedbi s prometom u tom sektoru. Stoga se očekuje da će proizvođači amortizirati takvo neznatno povećanje svojih proizvodnih troškova i da neće biti posljedica za potrošače.

Postiglo bi se **znatno smanjenje gubitaka peleta u okolišu, čime bi se smanjilo onečišćenje mikroplastikom i očuvali ekosustavi i bioraznolikost**. Ta opcija bila bi i **mjera predostrožnosti protiv potencijalnih učinaka na zdravlje ljudi**. Očekuje se da bi se gubici peleta smanjili za 25 142 – 140 621 tone godišnje. Stoga se očekuje da će se najpoželjnijom opcijom politike postići otprilike 1/4 cilja Komisije da se količina mikroplastike smanji za 30 %.

Među ostalim su pogodnostima osiguravanje **jednakih uvjeta za sve gospodarske subjekte** jer bi se zajamčilo da poduzeća koja ne primjenjuju mjere za smanjenje ne oslabljuju položaj poduzeća koja ih primjenjuju, kao što je slučaj u sadašnjem dobrovoljnom sustavu. Među pogodnostima za poduzeća koja posjeduju pelete bila bi, među ostalim, **procijenjena ekonomska dobit** od 25 – 141 milijun EUR povezana s količinom peleta koja nije izgubljena u okolišu.

Očekuje se da će smanjenje gubitaka peleta imati **pozitivne posredne gospodarske učinke na određene sektore** kao što su gospodarski ribolov, poljoprivreda, turizam i rekreacija u područjima zahvaćenima ispuštanjima. Smanjili bi se gubici peleta u morskom okolišu, a time i poremećaji koji utječu na morske vrste, uključujući one koje su gospodarski važne kao što su kamenice i lubini. Slično tomu, smanjit će se gubici peleta u otpadnim vodama postrojenja i u kanalizacijskome mulju kao posljedica obrade otpadnih voda, a stoga i gubici peleta u tlu nakon nanošenja mulja na poljoprivredna zemljišta na kojima se primjenjuju takve prakse.

Najpoželjnija opcija politike doprinijet će otvaranju novih radnih mjesta jer se očekuje da će za provedbu najboljih praksi rukovanja plastičnim peletima biti potrebno **dodatno osoblje** (3858 radnih mjesta u ekvivalentima punog radnog vremena). Doprinijet će i **sprečavanju određenih troškova za društvo**, kao što su oni povezani s aktivnostima uklanjanja i sanacije koje provode lokalne zajednice na područjima na kojima je došlo do ispuštanja. Takve su aktivnosti obično zahtjevne jer zahtijevaju tehnološke, ljudske i financijske resurse.

Najpoželjnija opcija politike u skladu je s ciljevima postizanja klimatske neutralnosti navedenima u Europskom zakonu o klimi te s ciljevima Unije za 2030. i 2050. Najvažniji je doprinos ublažavanju klimatskih promjena mogućnost sprečavanja raspršivanja plastičnih peleta u okolišu. Očekuje se da će rezultat sprečavanja onečišćenja plastičnim peletima na izvoru biti smanjenje emisija stakleničkih plinova jer će biti potrebna manja proizvodnja plastike. Nadalje, mogući su pozitivni neizravni učinci na rast planktona, što, s druge strane, doprinosi sekvencijaciji ugljika.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Uvođenjem jedinstvene metodologije mjerenja i jedinstvenog skupa zahtjeva za sprečavanje gubitaka peleta najpoželjnija opcija politike pomogla bi u smanjenju rizika od pravne rascjepkanosti, čime bi se povećala pravna sigurnost i ojačalo funkcioniranje unutarnjeg tržišta. S druge strane, očekuje se da će to dovesti do određenog smanjenja troškova za poduzeća i nacionalna nadležna tijela odgovorna za provedbu i izvršavanje propisa

Najpoželjnija opcija politike uključuje **izuzeće za poduzeća koja proizvode i rukuju količinama peleta manjima od pet tona** kako bi se izbjegla skupa ulaganja s vrlo

ograničenim koristima za okoliš u smislu smanjenja gubitka peleta. Osim toga, kao odgovor na savjetovanje provedeno 2023. i usmjereno na MSP-ove koji rukuju peletima, **za manja poduzeća (mikropoduzeća i mala poduzeća) propisat će se blaži zahtjevi, za koje se očekuje da će takvim poduzećima omogućiti smanjenje izravnih troškova za postizanje sukladnosti** (npr. u obzir se mogu uzeti vrsta i veličina postrojenja te opseg aktivnosti i ne nameće se obveza ulaganja u skuplju opremu kao što su sustavi za pročišćavanje otpadnih voda). Isto tako, Komisija i države članice trebale bi manjim poduzećima (mikropoduzećima i malim poduzećima) dati tehničku i financijsku potporu, primjerice **smjernice te materijale i sredstva za osposobljavanje** namijenjene MSP-ovima.

Najpoželjnija opcija politike obuhvaća pravila o dostavljanju informacija, među ostalim onih koje se odnose na certificiranje, u fizičkom i u digitalnom obliku, stoga se smatra prilagođenom digitalizaciji.

Najpoželjnija opcija politike vjerojatno će imati samo manje negativne učinke na konkurentnost sektora plastike u EU-u jer procijenjeni troškovi čine samo vrlo malen dio prometa u tom sektoru (otprilike 0,13 %).

Procijenjeni administrativni troškovi za poduzeća u okviru najpoželjnije opcije politike (uspostava sustava u poduzećima za administrativne postupke za prijavu gubitaka peleta, interne procjene i certificiranje, obavješćivanje javnih tijela o certificiranju) iznosili bi 44 milijuna EUR. Procjenjuje se da bi povezani troškovi prilagodbe (razvoj i primjena norme za mjerenje, prilagodba aktivnosti i postupaka novim zahtjevima, provedba mjera za smanjenje gubitka peleta) za poduzeća iznosili 332 – 447 milijuna EUR. Mogući su i drugi manji troškovi prilagodbe jer bi se povećanje cijene peleta moglo prenijeti na daljnje korisnike i u konačnici na građane zbog povećanja cijena plastičnih proizvoda.

Prijedlog se temelji na opisanoj najpoželjnijoj opciji politike u pogledu obveznih zahtjeva i u pogledu povezanog sustava za postizanje sukladnosti. Kako bi se dodatno smanjili izravni troškovi postizanja sukladnosti za MSP-ove, prijedlog sadržava dodatne blaže zahtjeve u odnosu na najpoželjniju opciju politike. Ti dodatni blaži zahtjevi dodatno su opisani u odjeljku 6.2. Konkretno, mikropoduzeća i mala poduzeća te postrojenja u kojima se rukuje plastičnim peletima u količinama manjima od 1000 tona godišnje neće podlijegati obvezi certificiranja, nego će morati dostaviti vlastitu izjavu kojom se dokazuje sukladnost. Te dodatne mjere omogućit će dodatno smanjenje administrativnih troškova povezano s najpoželjnjom opcijom politike od 24,6 milijuna EUR (s 44 milijuna EUR na 19,4 milijuna EUR) i dodatno smanjenje troškova postizanja sukladnosti od 16,9 milijuna EUR (s 332 – 447 milijuna EUR na 315 – 430 milijuna EUR). Zbroj dodatnog smanjenja troškova od 41,5 milijuna EUR iznosio bi približno 10 % ukupnog neto troška izračunanog za najpoželjniju opciju politike (s 376 – 491 milijuna EUR na 334 – 450 milijuna EUR). Za mikropoduzeća i mala poduzeća dodatno smanjenje iznosi gotovo 15 % neto troška.

Teško je procijeniti učinke tih dodatnih blažih zahtjeva na smanjenje gubitaka peleta. Dodatni blaži zahtjevi vjerojatno bi doveli do povećanja gubitaka peleta. Ako se pretpostavi da bi se gubici peleta povećali za 10 %, primjenom dodatnih blažih zahtjeva smanjenje gubitaka peleta umanjilo bi se za otprilike 2500 – 14 000 tona godišnje u odnosu na najpoželjniju opciju politike.

- **Temeljna prava**

Najpoželjnija opcija politike u skladu je s člankom 37. Povelje o temeljnim pravima, prema kojem je EU dužan osigurati visoku razinu zaštite i kvalitete okoliša.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Za Prijedlog nisu potrebna nova ni znatna proračunska sredstva. Potpora za MSP-ove u ispunjavanju zahtjeva može se pružiti u okviru savjetodavnih inicijativa savjetodavnog centra InvestEU, kao i u suradnji s Europskom poduzetničkom mrežom. Komisija će uzeti u obzir svaku potrebu za uslugama potpore i studijama.

5. DRUGI ELEMENTI

Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Države članice dužne su svake tri godine Komisiji dostaviti podatke o obavijestima certifikatora o izdanim potvrdama. Osim toga, kako bi se bolje pratio napredak u postizanju Komisijina cilja da se ispuštanje mikroplastike do 2030. smanji za ukupno 30 %, propisuje se obveza općeprihvaćene procjene ukupnih gubitaka peleta. Provedena je početna procjena za priloženu procjenu učinka, no potreban je daljnji rad radi dodatnog razvoja u narednim godinama. Standardizirana metodologija mjerenja i zahtjev za izvješćivanje prema Uredbi REACH omogućit će poboljšanja u tom pogledu. Dionici uglavnom pozdravljaju sustav praćenja ispuštanja i izvješćivanja o njima.

6. DETALJNO OBRAZLOŽENJE POSEBNIH ODREĐABA PRIJEDLOGA

6.1. Svrha i područje primjene prijedloga

U članku 1. utvrđuje se predmet prijedloga, tj. obveze za rukovanje plastičnim peletima u svim dijelovima lanca opskrbe radi sprečavanja gubitaka. U članku 1. utvrđuje se i područje primjene, tj. utvrđuje se da se prijedlog primjenjuje na sve gospodarske subjekte koji su uključeni u rukovanje plastičnim peletima u Uniji u količinama većima od pet tona godišnje te na prijevoznike iz EU-a i prijevoznike iz trećih zemalja koji prevoze plastične pelete u Uniji.

6.2. Opće obveze i zahtjevi

Neovisno o zahtjevima za rukovanje navedenima u ovoj Uredbi, koji se moraju provesti u roku od 18 mjeseci od njezina stupanja na snagu, člankom 3. utvrđuje se opća obveza sprečavanja gubitaka za gospodarske subjekte, prijevoznike iz EU-a i prijevoznike iz trećih zemalja. Ta je obveza primjenjiva od datuma stupanja Uredbe na snagu. Nadalje, kako bi se nacionalnim nadležnim tijelima omogućile učinkovite provjere sukladnosti, gospodarski subjekti i prijevoznici iz EU-a dužni su ih obavijestiti o svojim aktivnostima koje uključuju rukovanje plastičnim peletima. Člankom 4. određeno je da su svi gospodarski subjekti, prijevoznici iz EU-a i prijevoznici iz trećih zemalja dužni postići sukladnost sa zahtjevima iz ove Uredbe u roku od 18 mjeseci od njezina stupanja na snagu. Njime se propisuje i da su dužni provesti mjere prema sljedećem redoslijedu prioriteta: prevencija kako bi se izbjeglo istjecanje peleta iz primarnog spremnika, sprečavanje širenja peleta kako ne bi došlo do gubitka u okolišu i, kao posljednja opcija, uklanjanje nakon istjecanja ili gubitka.

U članku 5. detaljno se opisuju zahtjevi koje treba ispuniti. Oni se temelje na industrijskom programu Operation Clean Sweep® (OCS) i neobvezujućoj Preporuci koju su donijele stranke

Konvencije o zaštiti morskog okoliša sjeveroistočnog Atlantika (OSPAR)¹⁶. Ti su zahtjevi sljedeći:

- (1) gospodarski subjekti koji upravljaju postrojenjima u kojima se rukuje plastičnim peletima dužni su utvrditi, provesti i redovito ažurirati plan procjene rizika u skladu s Prilogom I.;
- (2) gospodarski subjekti koji upravljaju postrojenjima u kojima se rukuje plastičnim peletima dužni su svoj plan procjene rizika dostaviti nadležnim tijelima zajedno s vlastitom izjavom o sukladnosti izdanom u skladu s predloškom obrasca iz Priloga II.;
- (3) prijevoznici iz EU-a i prijevoznici iz trećih zemalja dužni su provesti određene mjere u skladu s Prilogom III.;
- (4) postrojenja i prijevoznici iz EU-a podliježu obvezi osposobljavanja osoblja;
- (5) postrojenja i prijevoznici iz EU-a podliježu obvezi praćenja i vođenja evidencije o relevantnim provedbenim mjerama, uključujući, prema potrebi, donošenje korektivnih mjera, i o procjenama gubitaka peleta te obvezi poduzimanja mjera nakon nesreća i nezgoda s plastičnim peletima sa znatnim učincima;
- (6) gospodarski subjekti koji su srednja i velika poduzeća koja upravljaju postrojenjima u kojima se rukuje plastičnim peletima u količinama većima od 1000 tona godišnje dužni su uz dodatne mjere u okviru plana procjene rizika provesti godišnju internu procjenu u skladu s Prilogom 1.;
- (7) gospodarski subjekti koji su srednja i velika poduzeća koja upravljaju postrojenjima u kojima se rukuje plastičnim peletima u količinama većima od 1000 tona godišnje dužni su ishoditi potvrdu u skladu s predloškom iz Priloga 3.

Kako bi se dodatno ublažio učinak na MSP-ove, uz zahtjeve koji su već dio najpoželjnije opcije politike prijedlog sadržava dodatne blaže zahtjeve za njihova postrojenja. Prema tim zahtjevima mikropoduzeća i mala poduzeća te postrojenja u kojima se rukuje plastičnim peletima u količinama manjima od 1000 tona godišnje:

- izuzeta su od obveze certificiranja koje provodi treća strana i podliježu obvezi davanja vlastite izjave o sukladnosti, pri čemu je vlastita izjava dulje valjana (pet godina),
- izuzeta su od obveze provedbe internih procjena,
- izuzeta su od obveze preispitivanja ocjena sukladnosti na službenim sastancima uprave, i
- izuzeta su od obveze uspostave programa informiranja i osposobljavanja.

Člankom 4. određeno je da su svi gospodarski subjekti, prijevoznici iz EU-a i prijevoznici iz trećih zemalja dužni postići sukladnost sa zahtjevima iz ove Uredbe u roku od 18 mjeseci od njezina stupanja na snagu. Njime se propisuje i da su dužni provesti mjere prema sljedećem redosljedu prioriteta: prevencija kako bi se izbjeglo istjecanje peleta iz primarnog spremnika,

¹⁶ Odluka Vijeća 98/249/EZ od 7. listopada 1997. o sklapanju Konvencije o zaštiti morskog okoliša sjeveroistočnog Atlantika, SL L 104, 3.4.1998., str. 1.

sprečavanje širenja peleta kako ne bi došlo do gubitka u okolišu i, kao posljednja opcija, uklanjanje nakon istjecanja ili gubitka.

Gospodarski subjekti koji su srednja poduzeća koja upravljaju postrojenjima u kojima se rukuje plastičnim peletima u količinama većima od 1000 tona godišnje podliježu sljedećem blažem zahtjevu:

- certificiranje s duljim prijelaznim razdobljem nego za velika poduzeća prije prvog certificiranja (36 mjeseci umjesto 24 mjeseca) i dulja valjanost potvrde (četiri godine umjesto tri godine).

Slično tomu, na prijevoznike iz EU-a i prijevoznike iz trećih zemalja koji prevoze plastične pelete primjenjuju se posebni zahtjevi s obzirom na posebnosti njihovih aktivnosti povezanih s peletima.

6.3. Sustav za postizanje sukladnosti

U članku 5. posebno su utvrđene obveze u pogledu certificiranja koje je potrebno provesti na lokaciji kako bi se olakšale provjere sukladnosti koje provode nacionalna nadležna tijela. Certificiranje (postupak na temelju kojeg se izdaje potvrda o sukladnosti kako je opisano u članku 5.) uvodi se postupno tijekom određenog razdoblja. U Prilogu II. propisan je format potvrde o sukladnosti. Certifikator može biti fizička ili pravna osoba, odnosno udruženje ili skupina takvih osoba, koja je dobila dozvolu za verifikaciju i validaciju u skladu s Uredbom o EMAS-u ili službeno akreditirano tijelo, pod uvjetom da nisu u sukobu interesa i imaju potrebno stručno znanje, opremu i infrastrukturu. U članku 7. utvrđeni su zahtjevi koje certifikatori moraju ispuniti kako bi ih države članice akreditirale. Pri ocjenjivanju sukladnosti certifikatori su dužni provoditi provjere na licu mjesta. Nakon izdavanja potvrde certifikatori su dužni o tome obavijestiti nadležno tijelo, koje mora voditi odgovarajući registar. Takav registar radi transparentnosti mora biti javno dostupan na internetskoj stranici.

U skladu s člankom 6. gospodarski subjekti koji su registrirani u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice („EMAS”) smatrat će se sukladnima i stoga će biti izuzeti od obveze ishoda potvrde i obavješćivanja o obnovama plana procjene rizika i vlastite izjave o sukladnosti u skladu s ovom Uredbom.

Ako je primjenjivo, gospodarski subjekti dužni su obavijestiti nadležno tijelo o vlastitim izjavama o sukladnosti. Nadležna tijela moraju voditi odgovarajući registar, koji radi transparentnosti mora biti javno dostupan na internetskoj stranici.

6.4. Provedbene odredbe

Člankom 8. propisuje se da su nacionalna nadležna tijela zadužena za provjeru sukladnosti gospodarskih subjekata, prijevoznika iz EU-a i prijevoznika iz trećih zemalja sa zahtjevima i pravilima iz ove Uredbe. Od njih se očekuje da provode inspekcije zaštite okoliša ili druge provjere uzimajući u obzir informacije koje su dostavili certifikatori i gospodarski subjekti (vlastite izjave, planovi procjene rizika) i rješavaju pritužbe fizičkih ili pravnih osoba ili organizacija u skladu s člankom 14. U članku 8. utvrđuje se i obveza izvješćivanja za države članice, odnosno obveza podnošenje izvješća Komisiji o provedbi ove Uredbe svake tri godine.

U skladu s člankom 4. nacionalna nadležna tijela ovlaštena su zahtijevati od gospodarskih subjekata provedbu dodatnih mjera ako se mjere koje su utvrđene u planovima i provedene ne smatraju dovoljnim. U skladu s člankom 9. ovlaštena su zahtijevati od gospodarskih subjekata, prijevoznika iz EU-a i prijevoznika iz trećih zemalja da provedu odgovarajuće

daljnje mjere u slučaju teških nezgoda i nesreća. Člankom 10. propisuje se da bi u slučaju nesukladnosti koja dovodi do neposredne opasnosti za zdravlje ljudi ili znatnih štetnih učinaka na okoliš nadležna tijela trebala moći naložiti suspendiranje aktivnosti. Ovlasti za istragu i provedbu određene su u članku 11. Kad je riječ o povredama, u članku 15. definiran je niz obveza koje države članice moraju poštovati pri određivanju svojeg režima sankcija.

Člankom 16. o naknadi štete nastoji se zajamčiti da, ako je šteta za zdravlje u potpunosti ili djelomično prouzročena povredom ove Uredbe, oštećene osobe mogu zatražiti i dobiti naknadu za tu štetu od fizičkih ili pravnih osoba i, ovisno o slučaju, od relevantnih nadležnih tijela odgovornih za povredu.

U članku 17. utvrđene su odredbe o izvršavanju delegiranja ovlasti. Pravila o donošenju delegiranih akata utvrđena su u članku 18.

6.5. Potpora MSP-ovima

Člankom 12. osigurava se provedba inicijativa za potporu MSP-ovima u lancu opskrbe peletima za provedbu Uredbe. Konkretno, Komisija je dužna izraditi materijale za informiranje i osposobljavanje o odgovarajućoj provedbi zahtjeva iz ove Uredbe. Države članice trebale bi takvim poduzećima omogućiti pristup informacijama i potpori za postizanje sukladnosti s Uredbom. Ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila o državnoj potpori, potpora država članica može biti u obliku: financijske potpore, pristupa financiranju, specijaliziranog upravljanja i osposobljavanja osoblja te organizacijske i tehničke pomoći.

6.6. Standardizirana metodologija

Iako su vidljivi, gubici plastičnih peleta ne mjere se redovito. Zahtjev za godišnje izvješćivanje o procjenama gubitaka peleta u skladu s Uredbom REACH omogućit će prikupljanje više informacija o gubicima peleta. Međutim, u okviru tog zahtjeva nije predviđena metodologija za mjerenje gubitaka peleta. Članak 13. obvezuje Komisiju da od europskih organizacija za normizaciju zatraži da utvrde normu za procjenjivanje količina peleta izgubljenih u okolišu.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o sprečavanju gubitaka plastičnih peleta radi smanjenja onečišćenja mikroplastikom**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹⁷,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija¹⁸,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Mikroplastika je sveprisutna, postojana i prekogranična. Štetna je za okoliš i potencijalno je štetna za zdravlje ljudi. Lako se prenosi zrakom, kopnenim površinskim vodama i oceanskim strujama, a njezina pokretljivost otežavajući je čimbenik. Nalazi se u tlu (uključujući poljoprivredna zemljišta), jezerima, rijekama, estuarijima, na plažama, u lagunama, morima, oceanima i u udaljenim, nekoć netaknutim regijama, a njezina prisutnost u tlu može utjecati na svojstva tla i izazvati promjene u tlu koje negativno utječu na rast nekih biljaka. Učinci mikroplastike na morski okoliš opsežno su dokumentirani. Kad mikroplastika dospije u morski okoliš, gotovo je nemoguće skupiti je, a poznato je da je jedu razni organizmi i životinje i da je štetna za bioraznolikost i ekosustave. Plastični peleti desetljećima su, i dulje, postojani u vodenom okolišu, a morske divlje životinje, osobito morske ptice i morske kornjače, mogu, ako ih progutaju, pretrpjeti tjelesne ozljede ili umrijeti. Mikroplastika pogoršava i klimatske promjene kao dodatni izvor emisija stakleničkih plinova i pritiska na ekosustave. Potencijal mikroplastike da djeluje kao prijenosnik adsorbiranih otrovnih tvari ili patogenih mikroorganizama sastavni je dio problema. Ljudi su izloženi mikroplastici udisanjem zraka i konzumacijom hrane. Zbog sve veće svijesti o prisutnosti mikroplastike u prehrambenom lancu može doći do narušavanja povjerenja potrošača, što može imati gospodarske posljedice. Mogući su negativni gospodarski učinci na aktivnosti kao što su gospodarski ribolov i poljoprivreda te rekreacija i turizam na područjima zahvaćenima ispuštanjem.
- (2) U svojem mišljenju naslovljenom „Okolišni i zdravstveni rizici onečišćenja mikroplastikom” Skupina glavnih znanstvenih savjetnika Komisije navela je da postoje mnogi razlozi za zabrinutost i da je potrebno poduzeti mjere predostrožnosti¹⁹.

¹⁷ SL C , , str. .

¹⁸ SL C , , str. .

- (3) Gubici plastičnih peleta treći su najveći izvor mikroplastike koja se nenamjerno ispušta u okoliš u Uniji, a nastaju zbog neodgovarajućih praksi rukovanja u svim dijelovima lanca opskrbe, uključujući proizvodnju, preradu, distribuciju, prijevoz, uključujući prijevoz morem, i druge logističke aktivnosti. Stoga je pristup na razini lanca opskrbe ključan za osiguravanje predanosti svih gospodarskih subjekata koji rukuju plastičnim peletima cilju sprečavanja gubitaka. Od 2015. europska industrija proizvodnje plastike postupno prihvaća međunarodni program Operation Clean Sweep® (OCS) kao dobrovoljnu obvezu. U okviru tog programa svako poduzeće koje proizvodi pelete ili rukuje njima potvrđuje važnost postizanja nulte stope gubitaka peleta i obvezuje se na provedbu najboljih praksi. Iako potpisnici OCS-a općenito dobro razumiju takve prakse, one se ne provode u potpunosti. Stopa prihvaćanja tog programa u industriji plastike i dalje je niska.
- (4) Učinci onečišćenja mikroplastikom na okoliš, a možda i na zdravlje ljudi, izazivaju zabrinutost u većem dijelu svijeta. Neke države članice donijele su ili predložile posebne mjere. Međutim, raznolikost nacionalnih ograničenja mogla bi ugroziti funkcioniranje unutarnjeg tržišta.
- (5) Kako bi pokušala riješiti problem onečišćenja plastikom, Komisija je u siječnju 2018. donijela Komunikaciju naslovljenu „Europska strategija za plastiku”²⁰, u kojoj je prepoznala rizike mikroplastike i pozvala na provedbu inovativnih rješenja usmjerenih na različite izvore mikroplastike. Taj je cilj uključen i u europski zeleni plan, donesen u prosincu 2019., novi akcijski plan za kružno gospodarstvo²¹, donesen u ožujku 2020., i akcijski plan za postizanje nulte stope onečišćenja²², donesen u svibnju 2021. Jedan od ciljeva za 2030. utvrđenih u akcijskom planu za postizanje nulte stope onečišćenja jest smanjenje količine mikroplastike koja se ispušta u okoliš za 30 %.
- (6) Uredbom Komisije (EU) 2023/2055²³ propisuju se mjere koje se odnose na onečišćenje mikroplastikom: uvodi se ograničenje stavljanja na tržište mikroplastike koja se namjerno dodaje proizvodima („ograničenje”) jer znatno onečišćenje mikroplastikom proizlazi iz upotrebe mikročestica sintetičkih polimera (samostalnih ili namjerno prisutnih u proizvodima), a onečišćenje je neprihvatljiv rizik za okoliš.
- (7) Stranke Konvencije o zaštiti morskog okoliša sjeveroistočnog Atlantika (OSPAR) donijele su 2021. neobvezujuću Preporuku 2021/06²⁴ za smanjenje gubitka plastičnih peleta u morskome okolišu poticanjem pravodobnog razvoja i provedbe učinkovitih i dosljednih normi za sprečavanje gubitka peleta i programa certificiranja za cijeli lanac opskrbe plastikom. Međunarodna pomorska organizacija trenutno razmatra mjere za smanjenje rizika povezanog s pomorskim prijevozom plastičnih peleta.
- (8) U podnesku Unije Programu Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša u kontekstu druge sjednice Međuvladina pregovaračkog odbora za međunarodni pravno obvezujući

¹⁹ [Znanstveno mišljenje o okolišnim i zdravstvenim rizicima onečišćenja mikroplastikom \(eng. *Scientific opinion on the environmental and health risks of microplastic pollution*\)](#), travanj 2019.

²⁰ COM(2018) 28 final.

²¹ COM(2020) 98 final, 2020.

²² COM(2021) 400 final.

²³ Uredba Komisije (EU) 2023/2055 od 25. rujna 2023. o izmjeni Priloga XVII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) u pogledu mikročestica sintetičkih polimera (SL L 238, 27.9.2023., str. 67.).

²⁴ [OSPAR, Preporuka 2021/06 o smanjenju gubitka plastičnih peleta u morskome okolišu \(OSPAR Recommendation 2021/06 on the reduction of plastic pellet loss into the marine environment\)](#).

instrument o onečišćenju plastikom (INC-2)²⁵ Unija i njezine države članice naglasile su da bi budući instrument trebao uključivati mjere za smanjenje nenamjernog ispuštanja mikroplastike.

- (9) Iako postoji zakonodavstvo Unije koje se odnosi na sprečavanje nastanka otpada, onečišćenja, morskog smeća i onečišćenja kemikalijama, nema posebnih pravila Unije za sprečavanje gubitaka peleta kao izvora onečišćenja mikroplastikom u cijelom lancu opskrbe. Direktivom 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁶ utvrđena su osnovna načela gospodarenja otpadom te su uvedene opće obveze prema kojima su države članice dužne poduzeti mjere za sprečavanje stvaranja otpada. Te opće obveze trebalo bi dopuniti utvrđivanjem posebnih aspekata i zahtjeva za oprezno rukovanje plastičnim peletima kako bi se spriječilo da postanu otpad.
- (10) Proizvodnja polimernih materijala u industrijskim razmjerima obuhvaćena je područjem primjene Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća²⁷, ali druge djelatnosti kao što su prerada, prijevoz i skladištenja peleta, koje obično obavljaju mala i srednja poduzeća, nisu obuhvaćene tom direktivom. Nadalje, Referentni dokument o najboljim raspoloživim tehnikama za proizvodnju polimera iz kolovoza 2007.²⁸, donesen u skladu s Direktivom Vijeća 96/61/EZ²⁹ o integriranom sprečavanju i kontroli onečišćenja, ne bavi se posebno gubitkom peleta.
- (11) Direktiva 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁰ bavi se praćenjem i procjenom učinaka mikrootpada, uključujući mikroplastiku, u obalnim i morskim okolišima. U izradi je ažurirana verzija prvih smjernica o praćenju morskog smeća radi uključivanja usklađenih metodologija, među ostalim i metodologija za praćenje prisutnosti i rasprostranjenosti plastičnih peleta uz obalu. Međutim, Direktiva 2008/56/EZ ne sadržava posebne zahtjeve za sprečavanje ili smanjenje gubitaka peleta na izvoru.
- (12) Uredba Komisije (EU) 2023/2055 bavi se gubicima mikročestica sintetičkih polimera za upotrebu u industrijskim postrojenjima, tj. plastičnim peletima kao materijalom čije se ispuštanje može izbjeći. Za takva ispuštanja uvodi se obveza izvješćivanja o procijenjenoj količini mikroplastike koja se svake godine ispušta u okoliš. Premda nedostaje metodologija za procjenu gubitaka, taj će zahtjev omogućiti povećanje količine informacija o gubicima peleta i poboljšanje kvalitete informacija prikupljenih za procjenu rizika koji proizlaze iz te mikroplastike u budućnosti.
- (13) Kako bi se omogućilo sigurno i odgovorno rukovanje plastičnim peletima u svim dijelovima lanca opskrbe radi sprečavanja gubitaka u okolišu, potrebno je utvrditi zahtjeve za rukovanje plastičnim peletima u cijelom lancu opskrbe: proizvodnji, postupku *masterbatching* i miješanju, preradi, gospodarenju otpadom, uključujući

²⁵ UNEP, [podnesak EU-a](#) uoči druge sjednice Međuvladina pregovaračkog odbora za razvoj međunarodnog pravno obvezujućeg instrumenta o onečišćenju plastikom, 2023.

²⁶ Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenog 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.).

²⁷ Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17.).

²⁸ https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/pol_bref_0807.pdf

²⁹ Direktiva Vijeća 96/61/EZ od 24. rujna 1996. o integriranom sprečavanju i kontroli onečišćenja (SL L 257, 10.10.1996., str. 26.).

³⁰ Direktiva 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o morskoj strategiji) (SL L 164, 25.6.2008., str. 19.).

recikliranje, distribuciji, prepakiranju, prijevozu, skladištenju i čišćenju spremnika na stanicama za čišćenje.

- (14) Pri utvrđivanju takvih zahtjeva trebalo bi uzeti u obzir dobre prakse rukovanja koje se preporučuju na međunarodnoj razini i postojeće zahtjeve za rukovanje plastičnim peletima koje je utvrdila industrija u Uniji.
- (15) Gospodarski subjekti, prijevoznici iz EU-a i prijevoznici iz trećih zemalja trebali bi zahtjeve za rukovanje plastičnim peletima provoditi na temelju redosljeda prioriternih mjera, prema kojem je glavni cilj sprečavanja ispuštanja peleta u okolišu glavni prioritet. Stoga bi prvi korak trebalo biti sprečavanje istjecanja plastičnih peleta iz primarnog spremnika pri rutinskom rukovanju, čime se rizik od istjecanja smanjuje na najnižu moguću razinu, uključujući izbjegavanje bilo kakvog nepotrebnog rukovanja (npr. smanjenjem broja točaka prijenosa) i upotrebu ambalaže otporne na probijanje, nakon čega slijedi sprečavanje širenja isteklih peleta kako se ne bi izgubili u okolišu i u konačnici uklanjanje nakon istjecanja ili gubitka kao posljednji korak.
- (16) Iako je cilj da obvezom sprečavanja gubitaka plastičnih peleta u okolišu budu obuhvaćeni svi gospodarski subjekti, prijevoznici iz EU-a i prijevoznici iz trećih zemalja, obveze za mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća trebalo bi prilagoditi kako bi se ublažilo njihovo opterećenje.
- (17) Registracija postrojenja u kojima se rukuje plastičnim peletima i prijevoznika koji ih prevoze nužna je kako bi se omogućila sljedivost plastičnih peleta kojima se rukuje i koji se prevoze u svakoj državi članici te kako bi se nadležnim tijelima omogućila učinkovita provjera sukladnosti.
- (18) Kako bi se spriječili gubici plastičnih peleta, gospodarski subjekti trebali bi utvrditi, provoditi i redovito ažurirati plan procjene rizika u kojem se utvrđuje rizik od istjecanja i gubitaka te posebno dokumentiraju konkretna oprema i postupci za prevenciju, sprečavanje širenja i uklanjanje gubitaka peleta uzimajući u obzir veličinu postrojenja i opseg aktivnosti.
- (19) Da bi se nadležnim tijelima omogućila provjera sukladnosti sa zahtjevima iz plana procjene rizika, gospodarski subjekti trebali bi nadležnom tijelu dostaviti plan procjene rizika koji su proveli, kao i vlastitu izjavu o sukladnosti.
- (20) Gospodarski subjekti trebali bi moći odabrati opremu koju će ugraditi ili postupak koji će provoditi. Međutim, nadležna tijela trebala bi pri provjeri sukladnosti moći zahtijevati od gospodarskih subjekata da izmijene plan procjene rizika, među ostalim i da u određenom roku poduzmu mjere navedene u ovoj Uredbi kako bi se zajamčila odgovarajuća provedba zahtjeva iz ove Uredbe.
- (21) Za ocjenu primjerenosti plana procjene rizika koji se provodi za svako postrojenje gospodarski subjekti trebali bi voditi evidenciju o procijenjenoj količini peleta koji se svake godine ispuštaju u okoliš i evidenciju o ukupnoj količini kojom se rukuje. Kako bi se smanjilo opterećenje za gospodarske subjekte, informacije o procjenama ispuštenih količina mogu se koristiti u okviru zahtjeva za izvješćivanje na temelju Uredbe Komisije (EU) 2023/2055.
- (22) Zbog prirode svoje djelatnosti prijevoznici ne bi trebali podlijevati obvezi provedbe plana procjene rizika. Od njih bi se umjesto toga trebalo zahtijevati da poduzmu konkretne mjere za prevenciju, sprečavanje širenja i uklanjanje istjecanja i gubitaka. Te bi mjere trebale podlijevati provjeri koju provode nadležna tijela, prvenstveno za vrijeme prijevoza.

- (23) Za uspješnu provedbu mjera potrebnih za sprečavanje gubitaka plastičnih peleta potrebna je potpuna suradnja i predanost zaposlenika gospodarskih subjekata, prijevoznika iz EU-a i prijevoznika iz trećih zemalja. Od gospodarskih subjekata i prijevoznika iz EU-a trebalo bi zahtijevati da svoje zaposlenike osposobe u skladu s njihovim konkretnim ulogama i odgovornostima kako bi se zajamčilo da su upoznati s opremom i da je znaju koristiti te da mogu obavljati postupke potrebne za osiguravanje sukladnosti sa zahtjevima iz ove Uredbe. Isto tako, gospodarski subjekti i prijevoznici iz EU-a trebali bi biti obvezni pratiti i evidentirati relevantne mjere za provedbu zahtjeva iz ove Uredbe, primjerice postavljanje novih uređaja za sakupljanje. Ako je primjenjivo, trebali bi donijeti korektivne mjere, uključujući, prema potrebi, mjere za poboljšanje opreme i postojećih postupaka.
- (24) Srednja i velika poduzeća koja upravljaju postrojenjima u kojima se rukuje plastičnim peletima u količinama većima od 1000 tona mogu predstavljati veći rizik od gubitaka peleta u okolišu. Zbog toga bi od takvih poduzeća trebalo zahtijevati da za svako postrojenje provedu dodatne mjere, kao što su provedba godišnje interne procjene i uvođenje programa osposobljavanja usmjerenog na konkretne potrebe za osposobljavanjem i načine osposobljavanja. Osim toga, takva bi poduzeća sukladnost sa zahtjevima iz ove Uredbe trebala dokazati ishodom i obnavljanjem potvrde koju izdaju certifikatori. Ti certifikatori mogu biti akreditirana tijela za ocjenjivanje sukladnosti ili okolišni procjenitelji ovlašteni za verifikaciju i validaciju u skladu s Uredbom (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća³¹ o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS). Potvrda bi trebala biti u skladu s jedinstvenim formatom kako bi se zajamčila homogenost informacija.
- (25) Mikropoduzeća i mala poduzeća te srednja i velika poduzeća koja upravljaju postrojenjima u kojima se rukuje plastičnim peletima u količinama većima od 1000 tona trebala bi podlijevati obvezi davanja vlastite izjave o sukladnosti. Usto, trebalo bi im dati dovoljno vremena za dokazivanje sukladnosti.
- (26) Kako bi se nadležnim tijelima omogućila učinkovitija provjera sukladnosti prema ovoj Uredbi, certifikatori bi trebali obavijestiti nadležna tijela o ishodu svojih procjena. Potvrdom se ne bi smjela prejudicirati ocjena sukladnosti koju će dati nadležna tijela.
- (27) Da bi bili registrirani u sustavu EMAS, gospodarski subjekti moraju poštovati propise o okolišu, uključujući ovu Uredbu. Stoga bi se gospodarski subjekti koji su registrirani u sustavu EMAS trebali smatrati usklađenima sa zahtjevima iz ove Uredbe, pod uvjetom da je okolišni procjenitelj potvrdio da su zahtjevi iz ove Uredbe uključeni u sustav upravljanja okolišem gospodarskog subjekta i provedeni. Ti bi gospodarski subjekti stoga trebali biti izuzeti od obveze certificiranja i obavješćivanja nadležnih tijela pri obnavljanju vlastitih izjava i procjena rizika.
- (28) Nadležna tijela trebala bi provjeriti jesu li gospodarski subjekti, prijevoznici iz EU-a i prijevoznici iz trećih zemalja usklađeni s obvezama koje proizlaze iz ove Uredbe, i to s pomoću, ako je primjereno, nalaza dostavljenih u okviru certificiranja ili u vlastitoj izjavi, na temelju inspekcije zaštite okoliša ili druge mjere provjere koja se temelji na procjeni rizika. Inspekcije bi, kad je to moguće, trebale biti usklađene s inspekcijama

³¹ Uredba (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenog 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS) te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 761/2001 i odluka Komisije 2001/681/EZ i 2006/193/EZ (SL L 342, 22.12.2009., str. 1.).

propisanim drugim propisima Unije. Nadležna tijela trebala bi Komisiji dostaviti informacije o provedbi ove Uredbe.

- (29) Kako bi se učinci gubitaka sveli na najmanju moguću mjeru, gospodarski subjekti, prijevoznici iz EU-a i prijevoznici iz trećih zemalja trebali bi poduzeti mjere potrebne za ponovno postizanje sukladnosti. Potrebne korektivne mjere trebale bi biti razmjerne utvrđenoj povredi i njezinim očekivanim štetnim učincima na okoliš. Ako nadležna tijela utvrde povredu ove Uredbe, trebala bi o tome obavijestiti gospodarski subjekt, prijevoznika iz EU-a ili prijevoznika iz treće zemlje i tražiti od njih da poduzmu korektivne mjere za ponovno postizanje sukladnosti.
- (30) Nadležna tijela trebala bi imati minimalne inspekcijske i provedbene ovlasti za osiguravanje sukladnosti s ovom Uredbom, bržu i učinkovitiju međusobnu suradnju i odvratanje gospodarskih subjekata, prijevoznika iz EU-a i prijevoznika iz trećih zemalja od povrede ove Uredbe. Te bi ovlasti trebale biti dostatne za suočavanje s izazovima u provedbi i za sprečavanje mogućih pokušaja nesukladnih gospodarskih subjekata da iskoriste nedostatke u sustavu provedbe premještanjem u države članice čija su nadležna tijela manje osposobljena za suzbijanje nezakonitih praksi.
- (31) Nadležna bi tijela u svrhu inspekcije trebala moći kao dokaze uzeti u obzir sve činjenice i okolnosti slučaja.
- (32) Mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) u lancu opskrbe peletima trebala bi poštovati relevantne obveze utvrđene ovom Uredbom, no mogla bi se suočiti s razmjerno većim troškovima i poteškoćama pri ispunjavanju nekih obveza. Komisija bi gospodarske subjekte i prijevoznike trebala informirati o potrebi za sprečavanjem gubitaka peleta. Osim toga, Komisija bi trebala izraditi materijale za osposobljavanje kako bi im pomogla u ispunjavanju obveza, posebno u pogledu zahtjeva za procjenu rizika. Države članice trebale bi omogućiti pristup informacijama i potpori za postizanje sukladnosti s obvezama i zahtjevima za procjenu rizika. Angažman država članica mogao bi uključivati tehničku i financijsku potporu te specijalizirano osposobljavanje za MSP-ove. Države članice trebale bi poduzeti mjere u skladu s primjenjivim pravilima o državnim potporama.
- (33) Kako bi se olakšalo utvrđivanje zajedničke osnove za procjenu ispuštanja plastičnih peleta u okoliš, potrebna je standardizirana metodologija utvrđena na temelju usklađene norme donesene u skladu s Uredbom (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća³².
- (34) Uredbom (EU) br. 1025/2012 propisan je postupak podnošenja prigovora na usklađene norme ako te norme ne udovoljavaju u potpunosti zahtjevima iz ove Uredbe.
- (35) Kako bi se osiguralo postizanje ciljeva ove Uredbe i djelotvorno provođenje zahtjeva, države članice trebale bi odrediti vlastita nadležna tijela odgovorna za primjenu i provedbu ove Uredbe. Ako na njihovu državnom području postoji više određenih nadležnih tijela, države članice trebale bi osigurati blisku suradnju svih određenih nadležnih tijela kako bi djelotvorno obavljala svoje dužnosti.

³² Uredba (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, o izmjeni direktiva Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktiva 94/9/EZ, 94/25/EZ, 95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 316, 14.11.2012., str. 12.).

- (36) Kako bi se zajamčila sukladnost, i nadležna bi tijela trebala poduzeti potrebne korake, uključujući inspekcije i saslušanja kad raspoložu relevantnim informacijama i na temelju tih informacija, uključujući potkrijepljene pritužbe koje podnesu treće strane. Treće strane koje podnesu pritužbu trebale bi moći dokazati dovoljan interes ili povredu prava.
- (37) Države članice trebale bi osigurati da sve mjere koje poduzimaju njihova nadležna tijela u skladu s ovom Uredbom podliježu učinkovitim pravnim lijekovima u skladu s člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima³³. U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda Europske unije sudovi država članica odgovorni su za sudsku zaštitu prava koja osoba ima na temelju prava Unije. Nadalje, člankom 19. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji od država članica zahtijeva se da osiguraju pravne lijekove dostatne za učinkovitu pravnu zaštitu u područjima obuhvaćenima pravom Unije. U tom bi se pogledu države članice trebale pobrinuti da javnost, uključujući fizičke i pravne osobe u skladu s ovom Uredbom, ima pristup pravosuđu u skladu s obvezama s kojima su se države članice složile kao stranke Konvencije Gospodarske komisije UN-a za Europu (UNECE) o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša od 25. lipnja 1998. („Aarhuška konvencija”)³⁴.
- (38) Kako bi se gospodarske subjekte djelotvorno odvratilo od nepoštovanja zahtjeva iz ove Uredbe, države članice trebale bi utvrditi pravila o sankcijama primjenjivima na povrede ove Uredbe i pobrinuti se da se ta pravila provode. Predviđene sankcije trebale bi biti učinkovite, razmjerne i odvratajuće. Kako bi se olakšala dosljednija primjena sankcija, potrebno je utvrditi zajedničke kriterije za određivanje vrsta i razina sankcija koje se izriču u slučaju povrede. Ti bi kriteriji trebali uključivati, među ostalim, vrstu i težinu povrede te ekonomske koristi proizišle iz povrede kako bi se osiguralo da počinitelji povrede budu lišeni tih koristi.
- (39) Pri utvrđivanju sankcija i mjera za povrede države članice trebale bi osigurati da s obzirom na težinu povrede iznos novčanih kazni djelotvorno liši gospodarske subjekte, prijevoznike iz EU-a i prijevoznike iz treće zemlje koji krše obveze ekonomske koristi proizišle iz nepoštovanja obveza utvrđenih ovom Uredbom, među ostalim i u slučajevima ponovljenih povreda. Težina povrede trebala bi biti glavni kriterij za mjere koje poduzimaju izvršna tijela. Ako je povredu počinila pravna osoba, najveći iznos novčanih kazni trebao bi iznositi najmanje 4 % ekonomskog godišnjeg prometa u predmetnoj državi članici.
- (40) Ako je povredom ove Uredbe nanescena šteta zdravlju ljudi, države članice trebale bi se pobrinuti da oštećeni pojedinci mogu zatražiti i dobiti naknadu za tu štetu od relevantnih fizičkih ili pravnih osoba i, prema potrebi, od relevantnih nadležnih tijela odgovornih za povredu. Takva pravila o naknadi doprinose ostvarivanju ciljeva očuvanja, zaštite i poboljšanja kvalitete okoliša i zaštite zdravlja ljudi kako je utvrđeno u članku 191. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Njima se podupiru i pravo na život, integritet osobe i zdravstvenu zaštitu iz članaka 2., 3. i 35. Povelje Europske unije o temeljnim pravima te pravo na djelotvoran pravni lijek kako je utvrđeno u članku 47. Povelje. Nadalje, Direktiva 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁵

³³ *SL C 326, 26.10.2012., str. 391. SL C 326, 26.10.2012., str. 391.*

³⁴ <https://unece.org/environment-policy/public-participation/aarhus-convention/text>

³⁵ Direktiva 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u okolišu (SL L 143, 30.4.2004., str. 56.).

ne daje privatnim stranama pravo na naknadu štete uzrokovane štetom u okolišu ili neposrednom prijetnjom takve štete.

- (41) Kako bi se osiguralo da pojedinci mogu braniti svoja prava u slučaju štete za zdravlje uzrokovane povredom ove Uredbe, čime bi se osigurala njezina učinkovitija provedba, nevladine organizacije koje promiču zaštitu zdravlja ljudi ili okoliša, uključujući one koje promiču zaštitu potrošača i ispunjavaju sve zahtjeve iz nacionalnog prava, kao pripadnici zainteresirane javnosti, trebale bi biti ovlaštene za sudjelovanje u postupcima, kako to odrede države članice, u ime žrtve ili kao potpora žrtvi, ne dovodeći u pitanje nacionalna postupovna pravila o zastupanju i obrani pred sudovima. Države članice obično uživaju postupovnu autonomiju kako bi osigurale djelotvoran pravni lijek protiv povrede prava Unije, podložno poštovanju načela istovjetnosti i djelotvornosti. Međutim, iskustvo pokazuje da, iako postoje znatni epidemiološki dokazi o negativnim učincima onečišćenja na zdravlje stanovništva, posebno u pogledu zraka, žrtve povrede u skladu s postupovnim pravilima o teretu dokazivanja koja su općenito primjenjiva u državama članicama teško dokazuju uzročno-posljedičnu vezu između pretrpljene štete i povrede. Stoga je potrebno prilagoditi teret dokazivanja koji se primjenjuje na takve situacije. Ako pojedinac može pružiti dovoljno čvrste dokaze na temelju kojih se može pretpostaviti da je povreda ove Uredbe uzrok štete za zdravlje pojedinca ili da joj je znatno pridonijela, tuženik bi trebao oboriti tu pretpostavku kako bi dokazao da nije odgovoran.
- (42) Kako bi se uzeli u obzir tehnički napredak i znanstveni razvoj, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a radi izmjene priloga. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada održi odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.³⁶ Kako bi se zajamčilo ravnopravno sudjelovanje u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (43) Kako bi se osigurali ujednačeni uvjeti za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti povezane s izvješćivanjem o provedbi ove Uredbe.
- (44) Kako bi se gospodarskim subjektima, prijevoznicima iz EU-a i prijevoznicima iz trećih zemalja dalo dovoljno vremena za prilagodbu zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi, njezinu bi primjenu trebalo odgoditi,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

³⁶ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

1. Ovom Uredbom utvrđuju se obveze u pogledu rukovanja plastičnim peletima u svim dijelovima lanca opskrbe radi sprečavanja gubitaka.
2. Ova Uredba primjenjuje se na sljedeće subjekte:
 - (a) gospodarske subjekte koji su u prethodnoj kalendarskoj godini rukovali plastičnim peletima u Uniji u količinama većima od pet tona;
 - (b) prijevoznike iz EU-a i prijevoznike iz trećih zemalja koji prevoze plastične pelete u Uniji.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „plastični pelet” znači mala masa prethodno oblikovanog materijala za oblikovanje koji sadržava polimer i ima relativno ujednačene dimenzije u određenoj seriji koja se koristi kao sirovina u postupcima proizvodnje plastičnih proizvoda;
- (b) „istjecanje” znači jednokratno nenamjerno ispuštanje plastičnih peleta iz primarnog spremnika;
- (c) „gubitak” znači jednokratno ili dugotrajno nenamjerno ispuštanje plastičnih peleta u okoliš iz omeđenog područja postrojenja ili iz cestovnih vozila, željezničkih vagona ili plovila na unutarnjim plovnim putovima koji prevoze plastične pelete;
- (d) „postrojenje” znači svaki prostor, struktura, okruženje ili mjesto unutar kojih se obavlja jedna ili više gospodarskih aktivnosti koje uključuju rukovanje plastičnim peletima;
- (e) „gospodarski subjekt” znači svaka fizička ili pravna osoba koja potpuno ili djelomično upravlja postrojenjem ili ga nadzire ili, ako je to predviđeno nacionalnim propisima, osoba kojoj je povjerena odlučujuća gospodarska ovlast nad tehničkim funkcioniranjem postrojenja;
- (f) „prijevoznik iz EU-a” znači svaka fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom u jednoj od država članica koja se u okviru svoje gospodarske djelatnosti bavi prijevozom plastičnih peleta cestovnim vozilima, željezničkim vagonima ili plovilima na unutarnjim plovnim putovima;
- (g) „prijevoznik iz treće zemlje” znači svaka fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom u trećoj zemlji koja se u okviru svoje gospodarske djelatnosti u Uniji bavi prijevozom plastičnih peleta cestovnim vozilima, željezničkim vagonima ili plovilima na unutarnjim plovnim putovima;
- (h) „mikropoduzeće ili malo ili srednje poduzeće” znači mikropoduzeće, malo ili srednje poduzeće u smislu Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ³⁷;
- (i) „veliko poduzeće” znači poduzeće koje nije mikropoduzeće ili malo ili srednje poduzeće;

³⁷ Preporuka Komisije od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

- (j) „nadležno tijelo” znači tijelo ili subjekt koji je odredila država članica za ispunjavanje obveza iz ove Uredbe;
- (k) „certifikator” znači bilo koje od sljedećeg:
 - i. tijelo za ocjenjivanje sukladnosti kako je definirano u članku 2. točki 13. Uredbe (EZ) 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća³⁸ ili udruženje ili skupina takvih tijela, koje je dobilo akreditaciju u skladu s ovom Uredbom;
 - ii. okolišni procjenitelj kako je definiran u članku 2. točki 20. podtočki (b) Uredbe (EZ) br. 1221/2009;
- (l) „ocjenjivanje sukladnosti” znači postupak kojim se utvrđuje ispunjava li postrojenje primjenjiva pravila iz ove Uredbe i delegiranih akata donesenih na temelju nje.

Članak 3.

Opće obveze

1. Gospodarski subjekti, prijevoznici iz EU-a i prijevoznici iz trećih zemalja dužni su izbjegavati gubitke. U slučaju gubitaka gospodarski subjekti, prijevoznici iz EU-a i prijevoznici iz trećih zemalja dužni su poduzeti hitne mjere za uklanjanje tih gubitaka.
2. Gospodarski subjekti i prijevoznici iz EU-a prema potrebi obavješćuju nadležno tijelo na način koji ono odredi o svakom postrojenju kojim upravljaju, odnosno o prijevozu plastičnih peleta.
3. Gospodarski subjekti i prijevoznici iz EU-a obavješćuju nadležna tijela države članice u kojoj imaju poslovni nastan o svakoj bitnoj promjeni u svojim postrojenjima i aktivnostima povezanoj s rukovanjem plastičnim peletima, među ostalim o svakom zatvaranju postojećeg postrojenja.
4. Nadležna tijela dužna su uspostaviti i voditi javni registar koji sadržava informacije koje su primila u skladu sa stavcima 3. i 4.

Članak 4.

Obveze u pogledu rukovanja plastičnim peletima

1. Gospodarski subjekti poduzimaju sljedeće mjere:
 - (a) izrađuju plan procjene rizika za svako postrojenje u skladu s Prilogom I., uzimajući u obzir vrstu i veličinu postrojenja te opseg aktivnosti koje se u njemu obavljaju;
 - (b) ugrađuju opremu i provode postupke opisane u planu procjene rizika iz točke (a);

³⁸ Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.).

- (c) prijavljuju plan procjene rizika iz točke (a) nadležnom tijelu države članice u kojoj se postrojenje nalazi s vlastitom izjavom o sukladnosti izdanom u skladu s predloškom obrasca iz Priloga II.

Gospodarski subjekti dužni su redovito ažurirati plan procjene rizika, posebno s obzirom na stečeno iskustvo, odnosno nedostatke koje su utvrdili pri rukovanju plastičnim peletima, i na zahtjev ga staviti na raspolaganje nadležnim tijelima.

2. Gospodarski subjekti koji su srednja i velika poduzeća koja upravljaju postrojenjima u kojima se u prethodnoj kalendarskoj godini rukovalo plastičnim peletima u količinama manjima od 1000 tona ili koji su mikropoduzeća ili mala poduzeća obavješćuju nadležno tijelo o ažuriranju plana procjene rizika za svako postrojenje te o obnavljanju vlastite izjave o sukladnosti svakih pet godina od posljednje obavijesti.
3. Nadležna tijela mogu zahtijevati od gospodarskih subjekata da:
 - (a) promijene planove procjene rizika prijavljene u skladu sa stavcima 1. i 2. kako bi se omogućilo učinkovito sprečavanje gubitaka ili prema potrebi sprečavanje njihova širenja i uklanjanje i kako bi se osiguralo poštovanje Priloga I.;
 - (b) pravodobno provedu bilo koju od mjera navedenih u Prilogu I.
4. Nadležna tijela dužna su uspostaviti, održavati i ažurirati registar koji sadržava planove procjene rizika i vlastite izjave o sukladnosti prijavljene u skladu sa stavcima 1. i 2. ovog članka. Registar mora biti javno dostupan na internetskoj stranici.
5. Prijevoznici iz EU-a i prijevoznici iz trećih zemalja dužni su osigurati da se pri utovaru i istovaru, prijevozu, čišćenju i održavanju provode mjere utvrđene u Prilogu III.
6. Gospodarski subjekti provode mjere utvrđene u planu procjene rizika uspostavljenom u skladu s Prilogom I., a prijevoznici iz EU-a i trećih zemalja mjere utvrđene u Prilogu III. prema sljedećem redoslijedu prioriteta:
 - (a) mjere za sprečavanje istjecanja;
 - (b) mjere za ograničavanje istjecanja kako bi se spriječili gubici;
 - (c) mjere za uklanjanje nakon istjecanja ili gubitka.
7. Gospodarski subjekti i prijevoznici iz EU-a obvezni su:
 - (a) pobrinuti se da njihovi zaposlenici budu osposobljeni u skladu s konkretnim ulogama i odgovornostima, da budu upoznati s relevantnom opremom i znaju je koristiti i da provode postupke utvrđene da bi se zajamčila usklađenost s ovom Uredbom;
 - (b) voditi evidenciju o mjerama poduzetima radi ispunjavanja obveza iz ovog članka;
 - (c) voditi evidenciju o godišnjim procijenjenim količinama gubitaka i ukupnoj količini plastičnih peleta kojima rukuju.

Šest mjeseci nakon objave odgovarajuće usklađene norme u *Službenom listu Europske unije* ili nakon datuma početka primjene provedbenog akta iz članka 13. stavka 2. ove Uredbe gospodarski subjekti dužni su početi procjenjivati količine gubitaka iz prvog podstavka točke (c) u skladu sa standardiziranom metodologijom iz članka 13.

Gospodarski subjekti i prijevoznici iz EU-a dužni su čuvati evidenciju iz točaka (b) i (c) ovog stavka pet godina i na zahtjev je dati na uvid nadležnim tijelima i, prema potrebi, certifikatorima.

8. Ako se mjera poduzeta za sprečavanje, ograničavanje i uklanjanje istjecanja i gubitaka pokaže neuspješnom, gospodarski subjekti, prijevoznici iz EU-a i prijevoznici iz trećih zemalja dužni su što prije poduzeti korektivne mjere.
9. Gospodarski subjekti koji nisu mikropoduzeća ili mala poduzeća, a upravljaju postrojenjima u kojima se u prethodnoj kalendarskoj godini rukovalo plastičnim peletima u količinama većima od 1000 tona svake godine za svako postrojenje provode internu procjenu sukladnosti postrojenja sa zahtjevima iz plana procjene rizika iz Priloga I. Interna procjena može, među ostalim, obuhvaćati:
 - (a) procijenjene količine i uzroke gubitaka;
 - (b) opremu i/ili postupke za prevenciju, sprečavanje širenja i uklanjanje koji se koriste kako bi se spriječili budući gubici i njihovu učinkovitost;
 - (c) razgovore s osobljem, inspekcije opreme i uspostavljenih postupaka te pregled relevantne dokumentacije.

Članak 5.

Certificiranje

1. Gospodarski subjekti koji su velika poduzeća do ... [*Ured za publikacije: unijeti datum = 24 mjeseca nakon stupanja na snagu ove Uredbe*] i svake tri godine nakon toga dužni su dokazati da je svako postrojenje u kojem se u prethodnoj kalendarskoj godini rukovalo plastičnim peletima u količinama većima od 1000 tona u skladu sa zahtjevima iz Priloga I., i to ishođenjem potvrde koju izdaje certifikator.
2. Gospodarski subjekti koji su srednja poduzeća do ... [*Ured za publikacije: unijeti datum = 36 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe*] i svake četiri godine nakon toga dužni su dokazati da je svako postrojenje u kojem se u prethodnoj kalendarskoj godini rukovalo plastičnim peletima u količinama većima od 1000 tona u skladu sa zahtjevima iz Priloga I., i to ishođenjem potvrde koju izdaje certifikator.
3. Certifikatori provode provjere na licu mjesta kako bi sa sigurnošću utvrdili da su sve mjere uključene u plan procjene rizika koji se provodi u skladu s Prilogom I. propisno provedene.
4. Potvrde moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:
 - (a) moraju biti izdane u skladu s predloškom obrasca iz Priloga IV. i u elektroničkom obliku;
 - (b) u njima mora biti navedeno sljedeće: gospodarski subjekt, postrojenje obuhvaćeno potvrdom, datum obavljenih provjera na licu mjesta i razdoblje valjanosti;
 - (c) moraju potvrđivati sukladnost postrojenja obuhvaćenog potvrdom sa zahtjevima iz Priloga I.
5. Certifikatori bez nepotrebne odgode obavješćuju nadležno tijelo o:
 - (a) izdanim potvrdoma;

- (b) suspendiranim ili povučenim potvrđama;
- (c) izmjenama u potvrđama.

Nadležna tijela dužna su uspostaviti, održavati i ažurirati registar potvrda. Registar mora biti javno dostupan na internetskoj stranici.

Članak 6.

Sustavi upravljanja okolišem

Gospodarski subjekti koji su registrirani u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice u skladu s Uredbom (EZ) br. 1221/2009 izuzeti su od obveze obavješćivanja iz članka 4. stavka 2. i obveza iz članka 5. stavaka 1. i 2. ove Uredbe, pod uvjetom da je okolišni procjenitelj kako je definiran u članku 2. točki 20. Uredbe (EZ) br. 1221/2009 provjerio da su zahtjevi iz Priloga I. uključeni u sustav upravljanja okolišem gospodarskog subjekta i provedeni.

Članak 7.

Akreditacija certifikatora

Akreditacija certifikatora iz članka 2. točke (k) podtočke i. uključuje evaluaciju sukladnosti sa sljedećim zahtjevima:

- (a) certifikator mora biti neovisan o gospodarskom subjektu;
- (b) certifikator, njegovo najviše rukovodstvo i osoblje odgovorno za ocjenjivanje sukladnosti ne smiju sudjelovati ni u jednoj aktivnosti koja bi mogla dovesti u pitanje njihovu neovisnost u prosudbi ni integritet u vezi s aktivnostima certificiranja;
- (c) certifikator i njegovo osoblje moraju obavljati aktivnosti s najvećim stupnjem profesionalnog integriteta i potrebnih tehničkih kompetencija te biti slobodni od svih pritisaka i poticaja, uključujući financijske, koji bi mogli utjecati na njihovu prosudbu ili rezultate njihovih aktivnosti certificiranja;
- (d) certifikator mora imati stručno znanje, opremu i infrastrukturu koji su potrebni za obavljanje ocjenjivanja sukladnosti za koje je akreditiran;
- (e) certifikator mora imati dovoljno primjereno kvalificiranog i iskusnog osoblja odgovornog za obavljanje zadaća ocjenjivanja sukladnosti;
- (f) osoblje certifikatora dužno je čuvati sve informacije koje dobije za vrijeme obavljanja zadaća ocjenjivanja sukladnosti kao poslovnu tajnu;
- (g) ako certifikator podgovara određene zadaće povezane s certificiranjem ili ih prenosi društvu kćeri, preuzima punu odgovornost za zadaće koje obavljaju podgovaratelji ili društva kćeri te ocjenjuje i prati kvalifikacije podgovaratelja ili društva kćeri i posao koji obavljaju.

Članak 8.

Provjera sukladnosti i izvješćivanje

1. Nadležna tijela provjeravaju sukladnost gospodarskih subjekata, prijevoznika iz EU-a i prijevoznika iz trećih zemalja s obvezama utvrđenima ovom Uredbom, uzimajući u obzir informacije pružene u vlastitim izjavama o sukladnosti iz članka 4. stavaka 1. i 2. i informacije koje su dostavili certifikatori u skladu s člankom 5. stavkom 5. Nadležna tijela provode inspekcije zaštite okoliša i druge mjere provjere primjenom pristupa koji se temelji na procjeni rizika.
2. Države članice najkasnije do ... [*Ured za publikacije: unijeti datum = prvi dan u mjesecu nakon četiri godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe*] i svake tri godine nakon toga podnose Komisiji izvješće koje sadržava kvalitativne i kvantitativne informacije o provedbi ove Uredbe u prethodnoj kalendarskoj godini. Te informacije uključuju:
 - (a) broj gospodarskih subjekata (po veličini poduzeća u skladu s Preporukom Komisije 2003/361/EZ i po gospodarskoj djelatnosti) i njihovih postrojenja te broj prijevoznika iz EU-a i njihovih prijevoznih sredstava određenih za prijevoz plastičnih peleta;
 - (b) broj planova procjene rizika, vlastitih izjava dostavljenih u skladu s člankom 4. stavcima 1. i 2. i potvrda dostavljenih u skladu s člankom 5. stavkom 5.;
 - (c) broj i rezultate inspekcija zaštite okoliša i drugih mjera provjere provedenih u skladu sa stavkom 1. ovog članka te broj nezgoda i nesreća prijavljenih u skladu s člankom 9. stavkom 1. i mjera poduzetih u slučaju nepoštovanja obveza utvrđenih ovom Uredbom.
3. Komisija provedbenim aktima utvrđuje format izvješća iz stavka 2.

Članak 9.

Nezgode i nesreće

1. Ne dovodeći u pitanje Direktivu 2004/35/EZ, u slučaju gubitka zbog nezgode ili nesreće koji znatno utječe na zdravlje ljudi ili okoliš gospodarski subjekti, prijevoznici iz EU-a i prijevoznici iz trećih zemalja dužni su odmah:
 - (a) o tome obavijestiti nadležno tijelo na čijem se državnom području dogodila nezgoda ili nesreća i prijaviti procijenjenu količinu gubitaka;
 - (b) poduzeti mjere za ograničavanje posljedica za zdravlje ili okoliš i sprečavanje daljnjih nezgoda ili nesreća.
2. Nadležno tijelo na čijem se državnom području dogodila nezgoda ili nesreća prema potrebi zahtijeva da gospodarski subjekti, prijevoznici iz EU-a i prijevoznici iz trećih zemalja poduzmu odgovarajuće dopunske mjere za ograničavanje posljedica za zdravlje ili okoliš i sprečavanje daljnjih nezgoda ili nesreća.
3. Ako se dogodi bilo kakva nezgoda ili nesreća koja znatno utječe na zdravlje ljudi ili okoliš u drugoj državi članici, nadležno tijelo na čijem se državnom području dogodila nesreća ili nezgoda odmah o tome obavješćuje nadležno tijelo druge države članice.

Članak 10.

Nesukladnost

1. Ako se povrede pravila utvrđena ovom Uredbom, gospodarski subjekti, prijevoznici iz EU-a i prijevoznici iz trećih zemalja EU-a odmah:
 - (a) o tome obavješćuju nadležno tijelo;
 - (b) poduzimaju mjere potrebne za ponovno postizanje sukladnosti u najkraćem mogućem roku;
 - (c) poduzimaju sve dopunske mjere koje nadležno tijelo odredi kao potrebne za ponovno postizanje sukladnosti.
2. Ako povreda pravila iz ove Uredbe dovodi do neposredne opasnosti za zdravlje ljudi ili bi mogla prouzročiti neposredne znatne štetne učinke na okoliš, nadležno tijelo može suspendirati rad postrojenja do ponovnog postizanja sukladnosti u skladu sa stavkom 1. točkama (b) i (c).

Članak 11.

Određivanje nadležnih tijela i njihovih ovlasti

1. Države članice određuju jedno ili više nadležnih tijela za primjenu i provedbu ove Uredbe.
2. Države članice svojim nadležnim tijelima dodjeljuju ovlasti za inspekciju i provedbu potrebne za osiguravanje sukladnosti s ovom Uredbom.
3. Ovlasti iz stavka 2. uključuju barem sljedeće:
 - (a) ovlast za pristup svim relevantnim dokumentima, podacima ili informacijama povezanim s povredom ove Uredbe, u bilo kojem obliku ili formatu i bez obzira na medij i mjesto na kojem su pohranjeni, i ovlast za izradu ili dobivanje njihovih preslika;
 - (b) ovlast da se od svih fizičkih ili pravnih osoba zatraži dostavljanje svih relevantnih informacija, podataka ili dokumenata, u bilo kojem obliku ili formatu i bez obzira na medij i mjesto na kojem su pohranjeni, kako bi se utvrdilo je li došlo ili dolazi do povrede ove Uredbe te kako bi se utvrdile pojedinosti takve povrede;
 - (c) ovlast za pokretanje inspekcija na vlastitu inicijativu radi zaustavljanja ili zabrane povreda ove Uredbe;
 - (d) ovlast za pristup postrojenjima.
4. U svrhu provedbe inspekcija zaštite okoliša i drugih mjera provjere nadležna tijela kao dokaz mogu upotrebljavati sve informacije, dokumente, nalaze, izvještaje ili obavještajne podatke, bez obzira na njihov oblik i medij na kojemu su pohranjeni.
5. Ako na njihovu državnom području postoji više nadležnih tijela, države članice dužne su osigurati da budu uspostavljeni odgovarajući mehanizmi za komunikaciju i koordinaciju.

Članak 12.

Potporna u vezi s postizanjem sukladnosti

1. Komisija nakon savjetovanja s predstavnicima gospodarskih subjekata, prijevoznika i certifikatora, uključujući mikropoduzeća, mala i srednja poduzeća, i u suradnji s nadležnim tijelima izrađuje materijal za informiranje i osposobljavanje radi temeljite provedbe obveza utvrđenih ovom Uredbom.
2. Države članice omogućuju gospodarskim subjektima i prijevoznicima, posebno mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima, pristup informacijama i potpori za postizanje sukladnosti s ovom Uredbom.

Ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila o državnim potporama, potpora iz prvog podstavka može biti u obliku:

- (a) financijske potpore,
 - (b) pristupa financiranju,
 - (c) specijaliziranog upravljanja i osposobljavanja osoblja;
 - (d) organizacijske i tehničke pomoći.
3. Države članice potiču uspostavu programa osposobljavanja za osoblje certifikatora.

Članak 13.

Standardizirana metodologija

1. Za potrebe postizanja sukladnosti s obvezom iz članka 4. stavka 7. prvog podstavka točke (c) metodologija za procjenu količine gubitaka izrađuje se prema usklađenim normama u skladu s postupcima utvrđenima u Uredbi (EU) br. 1025/2012.
2. Ako nijedna europska organizacija za normizaciju ne prihvati zahtjev za izradu usklađene norme ili ako Komisija smatra da predložena norma ne ispunjava relevantne zahtjeve, Komisija provedbenim aktom utvrđuje metodologiju iz stavka 1.

Članak 14.

Rješavanje pritužbi i pristup pravosuđu

1. Fizičke ili pravne osobe ili organizacije za koje se prema nacionalnom pravu smatra da imaju dovoljan interes ili koje smatraju da su im povrijeđena prava imaju pravo nadležnim tijelima podnijeti potkrijepljene pritužbe ako smatraju na temelju objektivnih okolnosti da gospodarski subjekt, prijevoznik iz EU-a ili prijevoznik iz treće zemlje ne poštuje odredbe ove Uredbe.

Za potrebe prvog podstavka smatra se da nevladini subjekti ili organizacije koji promiču zdravlje ljudi, zaštitu okoliša ili zaštitu potrošača i ispunjavaju sve zahtjeve prema nacionalnom pravu imaju dovoljan interes.

2. Nadležna tijela ocjenjuju potkrijepljenu pritužbu iz stavka 1. i prema potrebi poduzimaju potrebne korake, uključujući inspekcije i saslušanja predmetne osobe ili organizacije, kako bi provjerila te pritužbe. Ako se utvrdi da je pritužba osnovana, nadležna tijela poduzimaju potrebne mjere u skladu s člankom 4. stavkom 3.

3. Nadležna tijela što prije obavješćuju osobu ili organizaciju iz stavka 1. koja je tom tijelu dostavila pritužbu o svojoj odluci o prihvaćanju ili odbijanju zahtjeva za djelovanje navedenog u pritužbi uz obrazloženje.
4. Države članice dužne su osobi ili organizaciji iz stavka 1. koja podnosi potkrijepljenu pritužbu omogućiti pristup sudu ili drugom neovisnom i nepristranom javnom tijelu nadležnom za preispitivanje postupovne i materijalne zakonitosti svake odluke o toj pritužbi te odluka, postupanja ili nepostupanja nadležnog tijela na temelju ove Uredbe, ne dovodeći u pitanje odredbe nacionalnog prava kojima se zahtijeva da se prije pokretanja sudskog postupka provedu svi dostupni upravni postupci preispitivanja. Ti postupci preispitivanja moraju biti pravedni, nepristrani, pravodobni i dostupni bez naknade, odnosno ne toliko skupi da bi se time onemogućilo njihovo provođenje, i moraju omogućavati odgovarajuće i djelotvorne pravne lijekove, uključujući mjere zabrane ako je to potrebno.
5. Države članice dužne su osigurati da se javnosti stave na raspolaganje praktične informacije o pristupu postupcima upravnog i sudskog preispitivanja iz ovog članka.

Članak 15.

Sankcije

1. Ne dovodeći u pitanje obveze država članica na temelju Direktive 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁹, države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na povrede ove Uredbe i poduzimaju sve potrebne mjere za osiguravanje njihove provedbe. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće.
2. Sankcije iz stavka 1. uključuju novčane kazne razmjerne prometu pravne osobe ili prihodu fizičke osobe koja je počinila povredu. Visina novčanih kazni izračunava se tako da se osobi odgovornoj za povrede učinkovito uskrate ekonomske koristi koje proizlaze iz tih povreda. Visina novčanih kazni postupno se povećava za opetovane povrede. Ako je povredu počinila pravna osoba, najveći iznos takvih novčanih kazni iznosi najmanje 4 % godišnjeg prometa tog gospodarskog subjekta u predmetnoj državi članici u poslovnoj godini koja prethodi godini u kojoj je donesena odluka o novčanoj kazni.
3. Države članice dužne su osigurati da se sankcijama utvrđenima na temelju ovog članka prema potrebi na odgovarajući način uzme u obzir sljedeće:
 - (a) priroda, težina i razmjer povrede;
 - (b) ima li povreda obilježje namjere ili nepažnje;
 - (c) stanovništvo ili okoliš na koje povreda utječe, imajući na umu utjecaj povrede na cilj postizanja visoke razine zaštite zdravlja ljudi i okoliša;
 - (d) financijska situacija odgovornog gospodarskog subjekta, prijevoznika iz EU-a ili prijevoznika iz treće zemlje.

Članak 16.

³⁹ Direktiva 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenog 2008. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava (SL L 328, 6.12.2008., str. 28.).

Naknada štete

1. Ako je povredom ove Uredbe nanesena šteta zdravlju ljudi, države članice moraju se pobrinuti da oštećene osobe imaju pravo zatražiti i dobiti naknadu za tu štetu od relevantnih fizičkih ili pravnih osoba i, ovisno o slučaju, od relevantnih nadležnih tijela odgovornih za tu povredu.
2. Države članice dužne su osigurati da, kao dio zainteresirane javnosti, nevladine organizacije koje promiču zaštitu zdravlja ljudi ili okoliša i koje ispunjavaju sve zahtjeve prema nacionalnom pravu mogu predstavljati oštećene pojedince i pokretati kolektivne tužbe za naknadu štete. Države članice dužne su osigurati da oštećeni pojedinci i nevladine organizacije iz ovog stavka ne mogu dvaput podnijeti tužbu zbog povrede koja je dovela do štete.
3. Države članice dužne su osigurati da se nacionalna pravila i postupci koji se odnose na zahtjeve za naknadu štete oblikuju i primjenjuju tako da ne onemogućuju niti pretjerano otežavaju ostvarivanje prava na naknadu štete prouzročene povredom u skladu sa stavkom 1.
4. Ako je zahtjev za naknadu štete iz stavka 1. potkrijepljen dokazima na temelju kojih se može pretpostaviti uzročno-posljedična veza između štete i povrede, države članice moraju odrediti da odgovornost za dokazivanje da povreda nije prouzročila tu štetu ili da joj nije pridonijela bude na osobi odgovornoj za povredu.
5. Države članice dužne su osigurati da rokovi zastare za pokretanje postupaka za naknadu štete iz stavka 1. ne budu kraći od pet godina. Ta razdoblja ne smiju početi prije nego što povreda prestane ni prije nego što osoba koja traži naknadu sazna ili se razumno može očekivati da će znati da je pretrpjela štetu zbog povrede u skladu sa stavkom 1.

Članak 17.

Izmjene priloga

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 19. radi izmjene priloga od I. do IV. kako bi se uzeo u obzir tehnički napredak i znanstveni razvoj.

Pri donošenju delegiranih akata iz prvog stavka Komisija uzima u obzir:

- (a) iskustvo stečeno u provedbi obveza iz članaka 4. i 5.;
- (b) relevantne međunarodne standarde;
- (c) posebnosti predmetnog sektora djelatnosti;
- (d) posebne potrebe mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća.

Članak 18.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 17. dodjeljuje se Komisiji na pet godina počevši od ... [*Ured za publikacije: umetnuti datum = prvi dan mjeseca koji*

sljedi nakon datuma stupanja ove Uredbe na snagu]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 17. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 17. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 19.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova Uredba primjenjuje se [*Ured za publikacije: unijeti datum = 18 mjeseci nakon datuma stupanja ove Uredbe na snagu*]. Međutim, članak 3. stavak 1. primjenjuje se od [*Ured za publikacije: unijeti datum = datum stupanja ove Uredbe na snagu*].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednica*

*Za Vijeće
Predsjednik*